

ÅRSREDOVISNING 2009

Norrvattens medlemskommuner

Norrvatten är ett kommunalförbund som består av fjorton medlemskommuner norr om Stockholm. Vi producerar och distribuerar dricksvatten av hög kvalitet till mer än en halv miljon människor. Vårt ackrediterade laboratorium analyserar vattenprover från vårt eget vattenverk samt från kommuner och privatpersoner. Vi erbjuder också tjänsterna läcksökning och vattenmätarservice. Vi är Sveriges fjärde största dricksvattenproducent.

Innehåll

VD har ordet	2
Styrelseordföranden har ordet	3
Verksamhetsberättelse	5
Året i sammandrag	5
Stabil drift men något lägre vattenproduktion	5
Vattenledning byggs till nya medlemskommunen Norrtälje	6
Många fick information om det nya vattenskyddsområdet	6
Miljödiplomering på silvernivå	6
Görvälverket värms upp på ett miljöanpassat sätt	7
Goda erfarenheter från första året med entreprenaddrift	7
Projekt för ökad säkerhet vid yttre anläggningar	7
Slamavvattningsanläggning började byggas vid Görvälverket	8
Infrastrukturprojekt påverkar Norrvattens huvudledning	9
De administrativa systemen utvecklades	9
Utökat samarbete med Käppalaförbundet i IT-frågor	9
Den affärsdrivna verksamheten tecknade nya avtal	9
Ny och tillgänglig webbplats	9
Framtidsfrågor	10
Forskning och utveckling	13
Måluppföljning	14
Miljöredovisning	17
Benchmarking – ett sätt att jämföra verksamheter	18
Beredskap dygnet runt för att reparera vattenläckor ...	20
God efterfrågan på Norrvattens tjänster	23
Förvaltningsberättelse	24
Resultaträkning	28
Balansräkning	29
Finansieringsanalys	30
Noter till resultat- och balansräkning	31
Driftredovisning	35
Investeringar	36
Medlemsandelar	37
Statistik och nyckeltal	38
Revisionsberättelse	40

Hans Håkansson, VD

VD har ordet

Vår strategi är att Norrvatten ska kunna erbjuda medlemskommunerna och konsumenterna den bästa produkten och vara ledande som dricksvattenproducent.

Under 2009 avancerade vårt sedan tidigare påbörjade strategiarbete med att öka effektiviteten i nuvarande anläggningar, att förstärka och utveckla organisationen och att utöka samarbetet med andra liknande organisationer. Vår nya entreprenör har utfört sitt uppdrag med att underhålla huvudledningsnätet på ett bra sätt. På Görvälnverket har vi genomfört flera program med fokus på ökad produktivitet och rationellare inköp. Detta arbete kommer att fortsätta under 2010 då vi planerar att införa flera nya arbetssätt.

Jag tror att grunden till framgång ligger i kvalitén på den organisation och det ledarskap som vi kan bygga upp inom Norrvatten. Utan bra ledare och duktiga medarbetare kan vi inte nå våra mål och därför har personalutveckling hög prioritet. Vi kommer att fortsätta att satsa på våra anställda och på att bli en attraktivare arbetsgivare i kampen om den bästa kompetensen.

De närmaste åren kommer vi också att fortsätta arbeta med att få ut de synergier som samarbetet med Käppalaför-

bundet och Sydsvatten möjliggör genom att utveckla administrativa system, göra gemensamma upphandlingar och dela med oss av ökat kunnande om våra konsumenters önskemål.

Vi kommer att fortsätta att växa som vattenproducent och tillväxten kommer att ske både inom våra nuvarande medlemskommuner och genom att vi ansluter nya medlemmar. Ratificeringen av Norrtälje kommun som ny medlem var strategiskt viktig, både för att öka vår geografiska spridning och för att nyttja överkapaciteten i vår produktionsanläggning.

Efter år av diskussioner är det nu allmänt accepterat bland ledande klimatforskare världen över att klimatet förändras och att det till största delen beror på mänskliga aktiviteter som leder till ökade utsläpp av växthusgaser. En viktig frågeställning för Norrvatten är därför vilka effekter vi kan förvänta oss under detta sekel på grund av klimatförändringarna, och hur vi bäst kan anpassa oss till dessa effekter. Nya scenarier och risker för Stockholmsregionen behöver analyseras och bedömas och krisberedskapen överlag måste övas mer.

Årets omsättning uppgår till 128 Mkr med ett rörelseresultat på 0,1 Mkr. Det är en försämring jämfört med

året innan och resultatet ligger något lägre än budget. Verksamhetskostnaderna har minskat jämfört med budget men den fortsatt låga förbrukningen av vatten och några mycket omfattande vattenläckor har påverkat resultatet negativt. Totalt levererade vi under året 43 miljoner kubikmeter dricksvatten. Det är en lägre försäljningsvolym än året innan trots att befolkningen inom vårt distributionsområde ökade med cirka 12 000 nya invånare.

Under 2009 har vi uppnått mycket som är positivt och de som har gjort detta möjligt är våra anställda. Ett stort tack till alla inom Norrvatten som gjort att 2009 blev ännu ett framgångsrikt år.

Sundbyberg, den 3 februari 2010

Hans Håkansson
VD, Norrvatten

Styrelse- ordföranden har ordet

Norrvatten ska utvecklas och fortsätta erbjuda bästa tänkbara dricksvatten. Det är därför viktigt att utveckla de bästa produkterna till lägsta möjliga pris och genom kundanpassade lösningar. Målsättningen illustrerar Norrvattens höga ambitionsnivå och under 2009 har vi lyckats väl med att säkerställa att vi når dit.

Arbetet med att bredda Norrvattens geografiska spridning och därmed bättre utnyttja förbundets överkapacitet har säkerställts genom att Norrtälje blivit ny medlem. Det har varit ett arbete som löpt under flera år och en viktig del i vår långsiktiga strategi. Det viktiga arbetet med att bygga en avvattningsanläggning för vattenverksslammet har påbörjats, vilket kommer att få en positiv inverkan på verksamheten i framtiden.

Framgent ska vi stärka varumärket och kvaliteten, medlemmarna ska kunna vara stolta över att erjudas Sveriges bästa dricksvatten. I och med högt satta mål och en väl fungerande verksamhet vilar ett stort ansvar på oss. Att utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt är en självklarhet och miljöarbetet ska vara en naturlig del i Norrvattens fortsatta expansion. Ett nytt spännande decennium väntar och vi blickar framåt med tillförsikt.

Lars-Erik Salminen
Styrelseordförande, Norrvatten

Noggrann kvalitetskontroll. Görvälverket är bemannat dygnet runt och produktionen övervakas noga. Vattnets kvalitet mäts och kontrolleras kontinuerligt via vårt driftövervakningssystem. I våra rutiner ingår också att vårt laboratorium löpande tar prov på och analyserar vattnet.

Verksamhetsberättelse

Året i sammandrag

- › Stabil drift men något lägre vattenproduktion.
- › Vattenledning byggs till nya medlemskommunen Norrtälje.
- › Miljödiplomering på silvernivå.
- › Goda erfarenheter från första året med entreprenaddrift.
- › Slamavvattningsanläggning började byggas vid Görvålverket.

Stabil drift men något lägre vattenproduktion

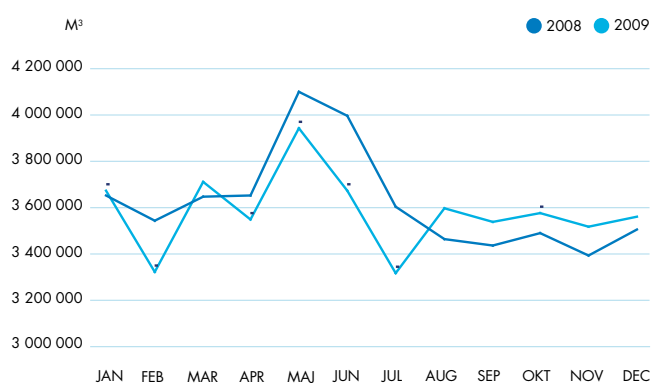
Driften vid Görvålverket var stabil. Verket producerade 42,9 miljoner kubikmeter dricksvatten. Det var 1,1 procent mindre vatten än året innan. Den debiterade vattenvolymen minskade med 1,6 procent, vilket motsvarar

cirka 675 tkr lägre vattenintäkter jämfört med 2008 och hela 4 602 tkr lägre vattenintäkter jämfört med budget för 2009. Vissa rättelser har utförts under 2009 som härrör från mätfel från 2008 vilket förklarar att den debiterade vattenvolymen sjunkit mer än den producerade.

KOMMUN	DEBITERAD VOLYM 2007 M ³	DEBITERAD VOLYM 2008 M ³	DEBITERAD VOLYM 2009 M ³	FÖRÄNDRING 2008-2009 M ³	FÖRÄNDRING %	SEK
Danderyd	2 267 425	3 349 323	3 034 438	-314 885	-9,4%	8 192 983
Järfälla	5 053 932	5 516 583	5 690 719	174 136	3,2%	15 364 941
Knivsta	524 668	582 668	575 210	-7 458	-1,3%	1 553 067
Sigtuna	3 236 428	3 901 738	3 997 593	95 855	2,5%	10 793 501
Sollentuna	4 556 000	5 445 497	4 897 540	-547 957	-10,1%	13 223 358
Solna	5 488 731	6 694 046	6 755 203	61 157	0,9%	18 239 048
Sundbyberg	2 849 907	3 375 936	3 322 902	-53 034	-1,6%	8 971 835
Täby	3 961 622	4 699 118	4 411 765	-287 353	-6,1%	11 911 766
Upplands-Bro	1 582 103	2 081 029	1 889 099	-191 930	-9,2%	5 100 567
Upplands Väsby	2 844 685	3 019 178	3 273 038	253 860	8,4%	8 837 203
Vallentuna	1 342 096	1 550 967	1 707 740	156 773	10,1%	4 610 898
Vaxholm	632 279	681 986	683 275	1 289	0,2%	1 844 843
Österåker	1 861 322	2 173 674	2 158 038	-15 636	-0,7%	5 826 703
Debiterad volym	36 201 198	43 071 743	42 396 560	-675 183	-1,6%	114 470 712
Budgeterad volym	36 500 000	41 100 000	44 116 000		7,3%	119 113 200
Producerad volym	42 023 894	43 440 440	42 951 012		-1,1%	

Tabellen visar debiterad vattenvolym per medlemskommun under åren 2007-2009 samt förändring mellan 2008 och 2009.

Norrvatten kommer under 2010 att intensifiera arbetet med att utveckla debiterings- och flödesmodell för att kunna ge säkrare och snabbare statistik över respektive kommuns vattenförbrukning. En utveckling av systemet ger också förbundet möjlighet att erbjuda kommunerna mätdata som kan användas som underlag till förbättringsåtgärder i de lokala ledningsnäten. Ett utvecklat system kommer även att underlätta för Norrvatten att felsöka på huvudledningsnätet.

Diagrammet visar debiterad vattenvolym fördelad på årets månader 2008 och 2009.

De största skillnaderna mellan åren återfinns främst under det första halvåret. Denna period bjöd under 2008 på varmt och torrt väder medan samma period under 2009 var mer fuktig och sval. Väderleken kan vara en förklaring till variationerna i debiterad vattenvolym mellan åren.

Vattenledning byggs till nya medlemskommunen Norrtälje

Vid förbundsfullmäktiges sammanträde i maj fastställdes att Norrtälje är ny medlem i Norrvatten och att en ny huvudvattenledning ska byggas från Vallentuna till Norrtälje. Norrvatten ska börja leverera dricksvatten till Norrtälje i juni 2015.

En projektorganisation i form av en styrgrupp och en projektgrupp har tillsatts. I styrgruppen ingår representanter från Norrtälje kommun som därigenom får ett väsentligt inflytande i projektet i enlighet med det avtal som finns upprättat mellan Norrvatten och Norrtälje kommun. En konsult har upphandlats för den inledande förprojekteringen. Under 2009 har bland annat förprojekteringar genomförts, markägarfrågor penetrerats och fastighetsägarmöten hållits i Norrtälje kommun. Den första etappen av ledningsbyggnad mellan Norrtälje centrum och Bergshamra är förprojekterad och visar preliminärt på lägre kostnad än ursprungskalkylen. De lägre kostnaderna

beror bland annat på kortare ledningsväg, mer vattenförlagd ledning samt möjlighet till gemensam schaktning med avloppsledning. Kvarstående frågor är bland annat vattendom, fornminnesskydd och övriga myndighetstillstånd.

Österåker och Vaxholm får dubbelmatning

Österåker och Vaxholm har i dagsläget endast möjlighet att få dricksvatten distribuerat via en huvudvattenledning. I samband med att Norrtäljeledningen byggs kommer en ny vattenledning att förläggas från Brottbys i Vallentuna i Garnsviken till Åkersberga, vilket innebär att kommunerna kommer att kunna få vatten via två vägar och redundans uppnås.

Många fick information om det nya vattenskyddsområdet

I november 2008 beslutade Länsstyrelsen i Stockholms län att förklara Östra Mälaren som vattenskyddsområde. Under 2009 arbetade Norrvatten intensivt med att informera om det nya skyddsområdet och vikten av att skydda Mälaren som är central för förbundets dricksvattenproduktion.

En informationsbroschyr om det nya vattenskyddsområdet arbetades fram i samarbete med Stockholm Vatten. Under våren skickades den ut till boende och verksamhetsutövare inom den primära och sekundära skyddszonen i Järfälla och Upplands-Bro.

Ansvariga tjänstemän i Järfälla och Upplands-Bro fick information kopplad till deras uppgifter inom kommunen.

Samtliga båtklubbar inom skyddsområdet fick information i form av broschyrer, affischer samt skyltar som ska placeras i anslutning till båtklubbarnas områden. Norrvatten har även genomfört möten med båtklubbarna på plats för att ta del av deras frågor och ge råd. Våren 2010 kommer förbundet att annonsera i den matrikel som Saltsjön-Mälarens Båtförbund skickar ut till sina cirka 50 000 medlemmar.

Norrvatten har också ansvar för att informera trafikanter, sjöfart och järnväg om att de befinner sig inom ett vattenskyddsområde och vad som gäller om en olycka inträffar. Därför monterades totalt 18 skyltar upp i anslutning till vägar, farleder och järnvägar.

Miljödiplomering på silvernivå

Norrvatten deltar sedan 2007 i Järfälla kommuns Miljödiplomering, vilket är ett förenklat miljöledningssystem som är anpassat för små och medelstora företag. Miljödiplom utfärdas i valörerna brons, silver och guld med

Under 2009 informerade Norrvatten berörda målgrupper om att Östra Mälaren är ett vattenskyddsområde. Bland annat monterades skyltar upp i anslutning till vägar, farleder och järnvägar.

stigande krav på miljöanpassning. Norrvatten fick bronsdiplom i september 2008 och silverdiplom i juni 2009. Förbundet siktar på att få gulddiplom under 2010. Mer information om miljöarbetet finns i miljöredovisningen längre fram i årsredovisningen.

Görvålverket värms upp på ett miljöanpassat sätt

En ny värmeanläggning installerades och togs i drift vid Görvålverket. I anslutning till denna modernisering försågs fällningsbyggnaden med ett nytt avfuktningssystem och en värmeåtervinningsanläggning som ska ge ett bra klimat i byggnaden.

För fem år sedan stod eldningsolja för hela värmebehovet på Görvålverket och 120–150 kubikmeter olja förbrukades årligen. Under 2004 ersattes 90 procent av oljebehovet då en värmepump som tar värme ur Mälartvatten togs i drift. Genomförda risk- och sårbarhetsutredningar har dock utpekat hantering av eldningsolja i direkt anslutning till vattenverket som en väsentlig risk. Därför beslutade Norrvatten att ersätta kvarvarande oljeeldning med el- och solenergi. Förbundet har fått bidrag för solfångarinstallationen från Svenskt Vattens energiprojekt. Solfångarna kommer framför allt att användas för

varmvattenproduktion. All elenergi som Norrvatten köper är grön el. De sammantagna åtgärderna innebär att uppvärmningen av Görvålverket nu är helt miljöanpassad.

Goda erfarenheter från första året med entreprenad

Efter att i 80 år ha skött underhållet av ledningsnätet i egen regi beslutade Norrvatten 2008 att lägga ut verksamheten på entreprenad. En upphandling genomfördes och Veolia Vatten AB valdes som entreprenör. Från den 1 januari 2009 sköter de underhållet av Norrvattens ledningsnät. Berörd personal från Norrvatten gick över till Veolia i samband med förändringen. Erfarenheterna efter det första året är goda och samarbetet har fungerat utan problem. Den tidigare Norrvattenpersonalen har all den kunskap som krävs om ledningsnätet och stor vana från krävande arbetssituationer.

Projekt för ökad säkerhet vid yttre anläggningar

De säkerhetsanalyser som genomfördes 2008 visade att skalskyddet vid Norrvattens yttre anläggningar behöver ses över och att relevanta säkerhetsåtgärder behöver vidtas för varje anläggning.

Minsta möjliga miljöbelastning. Norrvatten har som policy att producera och distribuera dricksvatten av god kvalitet med minsta möjliga miljöbelastning. Vi är miljödiplomerade enligt Järfälla kommuns miljöledningssystem och arbetar bland annat med att minska vår användning av energi och kemikalier.

Tunbergsreservoaren i Sollentuna valdes ut som testanläggning eftersom den både har en viktig funktion och tyvärr ofta är utsatt för klotter och annan åverkan. Reservoaren förses med relevant skalskydd och avancerad kameraövervakning. Samtliga kameror kopplas till en inspelningsfunktion och kamerabilderna kan även ses i driftcentralen på Görvälnverket. Om testet faller väl ut kommer övriga yttre anläggningar att förses med liknande installationer.

Slamavvattningsanläggning började byggas vid Görvälnverket

Norrvatten kommer att upphöra med deponering av vattenverksslam i viken utanför Görvälnverket och i stället

ta hand om slammet på ett miljöanpassat sätt. Efter en längre period av utredningar och försök beslutade förbundet 2007 att bygga en anläggning för förtjockning och avvattning av slammet. Det avvattnade slammet kommer att tas omhand av en entreprenör och sannolikt användas för deponitäckning och/eller jordtillverkning.

I slutet av 2008 påbörjades arbetet med att installera slamskrapor i fällningsbassängerna och installationen var klar våren 2009. Bygget av slamavvattningsanläggningen startade i maj och beräknas vara klart i mars 2010. All maskinutrustning och elinstallationer i anslutning till projektet upphandlades under året. Omfattande rörinstallationer genomfördes i fällningsbyggnaden för att möjliggöra automatisk tappning av slam från fällnings-

bassängerna. Ledningar lades mellan fällningsbyggnaden och slamavvattningsanläggningen. Anläggningen beräknas vara driftklar i maj 2010.

Ett arbete startades tillsammans med Stockholm Vatten för att hitta nya, alternativa sätt att använda vattenverksslam. Främst kommer man att undersöka om slammet kan utnyttjas för att binda fosfor i strandnära zoner för att minska belastningen av näringsämnen i Mälaren.

Infrastrukturprojekt påverkar Norrvattens huvudledning

I medlemskommunerna pågår flera större infrastrukturprojekt som på olika sätt påverkar Norrvattens ledningsnät. Ett exempel på detta är Tvärspårvägens utbyggnad genom Solna och Sundbyberg som påverkar förbundets huvudledningar på ett flertal platser, vilket kräver omfattande skydd eller ombyggnader av ledningar. Andra exempel är ett flertal vägprojekt som Vägverket genomför vilket innebär att huvudledningar måste läggas om och flyttas.

De administrativa systemen utvecklades

Det befintliga ekonomisystemet utvecklades så att det ska kunna lämna tillförlitliga och enkla rapporter och ett nytt webbaserat rapporteringsverktyg infördes.

Skanning av leverantörsfakturer infördes. Fakturorna skannas in och konteras av den administrativa personalen och attesteras sedan digitalt av behöriga befattningshavare. Detta medförde att ekonomisystemet anpassades och uppdaterades.

En projektredovisningsmodul infördes i tidredovisningssystemet så att det nu är möjligt att följa upp både kostnader och tid per projekt. Detta medförde förändringar inom såväl tidredovisnings- som redovisningssystemet.

Styrdokumentet för attestreglemente och attestinstruktioner uppdaterades.

En utredning påbörjades för att undersöka möjligheten att ha en gemensam växel med Käppalaförbundet.

Utökad samarbete med Käppalaförbundet i IT-frågor

Samarbetet med Käppalaförbundet utvecklades när det gäller IT-frågor. En utredning som genomförts med extern expertis visar att en samordning av förbundens IT-organisationer kommer att ge betydande förbättringar i kvalitet och säkerhet samt på sikt även ge kostnadsbesparingar. Under 2009 togs en IT-policy fram och anvisningar skrevs för hur IT-systemen ska användas, underhållas och kontrolleras gemensamt med Käppalaförbundet. Dessa

håller nu på att implementeras. Under 2010 kommer en gemensam IT-chef att anställas.

Den affärsdrivna verksamheten tecknade nya avtal

Samtliga medlemskommuner tecknade nya avtal med den affärsdrivna verksamheten som består av laboratorium, läcksökningsenhet och vattenmätarverkstad.

Både laboratoriet och vattenmätarverkstaden fick förnyad ackreditering. Laboratoriet är nu även ackrediterat för Colilert -18, en snabbmetod för att upptäcka E. coli och koliformer, samt för analys av koppars.

Laboratoriet analyserade fler externa vattenprov än tidigare år vilket ledde till ökade intäkter. Läcksökningsenheten genomförde något fler inmätningssuppdrag än 2008. De investerade i nya GSM-loggrar för statisk läckkontroll. Dessa loggrar lyssnar permanent av förändringar i vattenflöden och kan därmed varna för onormala förändringar i samband med läckor. Vattenmätarverkstaden renoverade fler mätare än förra året samt breddade sin verksamhet och kommer från och med 2010 att även utföra vattenmätarbyten åt två medlemskommuner.

Chefen för den affärsdrivna verksamheten är sedan årsskiftet även chef för Käppalaförbundets laboratorium.

Ny och tillgänglig webbplats

I september publicerades Norrvattens nya webbplats. Den har byggts om från grunden och har fått ny struktur, koncept och design samt nytt innehåll. Förbundet använder nu ett publiceringsverktyg som gör att webbplatsen snabbt och enkelt kan uppdateras via Internet, vilket är viktigt inte minst i samband med vattenläckor. Webbplatsen är enkel att använda för besökaren och uppfyller moderna tillgänglighetskrav, vilket innebär att den kan användas av alla, oavsett funktionshinder, och att den fungerar även för den som använder tekniska hjälpmedel.

En upphandling av reklambyråtjänster genomfördes tillsammans med Käppalaförbundet. Samarbetet med den utvalda reklambyrån kommer främst att gälla extern information. Det första projektet för den nya byrån var att ta fram en informationsbroschyr om Norrvatten. Arbetet pågick under hösten och broschyren kommer att tryckas i början av 2010.

Medias rapportering om verksamheten handlade till allra största delen om beslutet att bygga en vattenledning till Norrtälje. Andra frågor som togs upp var bland annat det nya vattenskyddsområdet samt vattenläckor.

Framtidsfrågor

Vattenledning till Norrtälje

Utbyggnaden av en huvudvattenledning till Norrtälje är ett stort projekt som kommer att ta mycket resurser i anspråk de kommande åren.

Anslutningen av Norrtälje bekostas delvis av Norrvatten i enlighet med den nya förbundsordning som antagits. Så länge som det finns ledig kapacitet i Görvälnverket och huvudparten av kostnaderna för framställning av dricksvatten är volymoberoende ges möjligheten till en sådan finansieringsform. Bidraget beräknas utifrån nuvärdet av framtida vattenavgifter hos de nya abonnenterna. Det medför inte några höjda kostnader för nuvarande medlemmar men säkrar framtida kostnadstäckning i och med att vattenkonsumtionen per capita fortfarande förefaller minska. Det medför också i de flesta fall en kostnadseffektivare produktion av dricksvatten i regionen. I det aktuella fallet tjänar både Norrtäljes och Norrvattens framtida vattenkonsumenter på lösningen.

Fler sådana lösningar kan komma att prövas med andra kommuner.

Redundans till kommuner med enkelmatning

I samband med att den nya vattenledningen till Norrtälje byggs, läggs en ledning som gör att Vaxholm och Österåker kommer att kunna få vatten distribuerat från två håll. Norrvatten håller även på att se över möjligheterna till redundans i vattenförsörjningen för Knivsta och Upplands-Bro.

Integrera GIS- och driftövervakningssystem

För att på ett effektivt sätt övervaka och styra Norrvattens distributionsnät är det nödvändigt med realtidsinformation som ger skiftingenjören möjlighet att fatta rätt beslut i alla situationer. De kommande åren kommer den information som finns i befintligt GIS-system att anpassas till driftens behov och informationen kommer att integreras med driftövervakningssystemet. Detta kommer att avsevärt underlätta arbetet med optimering och felsökning av distributionsnätet. Det ger också förbundet ökade möjligheter att ge bättre information och stöd till medlemskommunerna.

Utveckla debiterings- och flödesmodell

Arbetet fortsätter med att utveckla debiterings- och flödesmodell för en säkrare styrning av vattendistributionen.

Ny arbetsmodell

Inom produktions- och distributionsavdelningen pågår ett projekt som har som syfte att involvera medarbetarna i arbetet med att ta fram en ny arbetsmodell som bygger på den helhetssyn som är grundtanken i Water Safety Plans. Projektet fortsätter och en ambitiös utbildningssatsning står på agendan de närmaste åren.

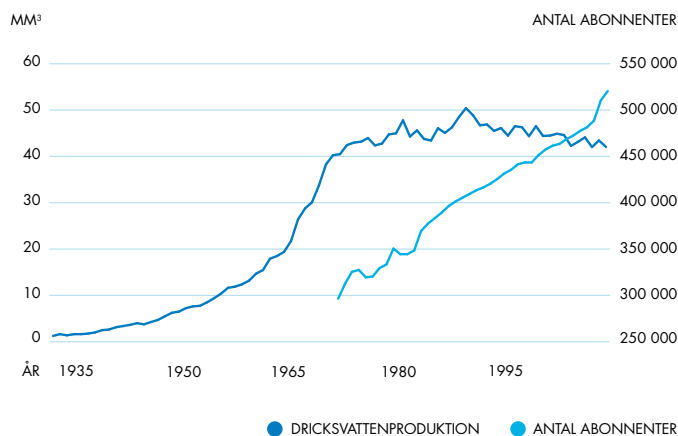
Fortsatt samarbete med Käppalaförbundet

Under 2010 införs en gemensam IT-organisation tillsammans med Käppalaförbundet. En gemensam IT-chef anställs, en gemensam driftupphandling genomförs och gemensamma IT-system kommer att köpas in när det bedöms som det bästa alternativet. Detta kommer på sikt att minska de IT-relaterade kostnaderna och höja kvaliteten på arbetet.

Förbundet arbetar vidare med att rationalisera gemensamma administrativa processer och kommer att undersöka om det är möjligt att förenkla och samarbeta inom områdena växel och telefoni, diarium, styrelse- och fullmäktigehantering, arkivering och besökshantering.

Undersöka minskad vattenförbrukning

Det förefaller som att vattenförbrukningen per capita sjunker totalt sett. I dag producerar Norrvatten ungefär lika mycket vatten som på mitten av 1970-talet, trots att invånarantalet i medlemskommunerna har ökat betydligt. Förbundet kommer under 2010 att närmare försöka undersöka orsakerna till den minskade vattenförbrukningen. Eventuellt kommer då också nuvarande taxemodell att utvärderas.

● DRICKSVATTENPRODUKTION ● ANTAL ABONNENTER

Diagrammet visar Norrvattens dricksvattenproduktion i förhållande till antal abonnenter. Sedan 1970-talet har produktionen varit relativt konstant trots att antal abonnenter ökat betydligt.

I juni 2009 samlades Norrvattens personal för att fira att det var 80 år sedan Görvälnverket invigdes.

Utveckla den affärsdrivna verksamheten

Den affärsdrivna verksamheten kommer att arbeta för att bibehålla och öka antalet kunder, öka antalet tjänster och fortsätta att förbättra existerande tjänsteutbud. Från 2010 kommer den affärsdrivna verksamheten att byta vattenmätare åt Solna och Upplands Väsby, en tjänst som även kommer att erbjudas övriga kommuner. Vattenmätarverkstaden byter lokal under 2010. Samtidigt med flytten byggs ett av provborden om, vilket innebär att kapaciteten ökar med 60 procent. Ett alternativ till ringkolvmätare kommer att tas fram för att minska kostnaderna och minimera miljöbelastningen.

Förbättrad information

Arbetet fortsätter med att förbättra den externa informationen till invånare i medlemskommunerna, kommun-

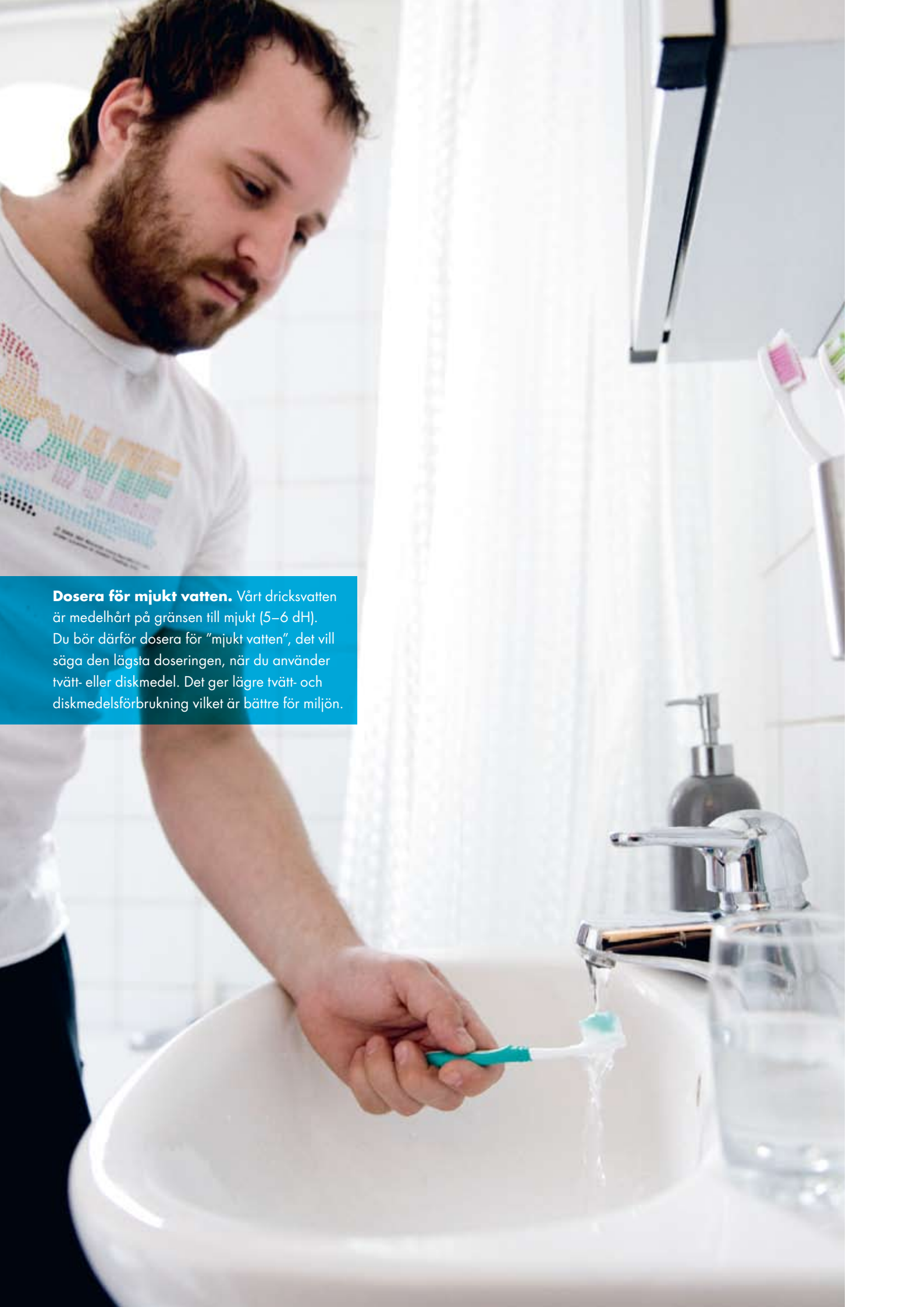
företrädare, styrelse samt andra målgrupper. Vi satsar även på den interna informationen, bland annat genom att ett nytt intranät tas i drift under 2010.

Projekthantering

Berörd personal kommer att utbildas i projekthantering och de administrativa systemen kommer att anpassas till projekthantering.

Ökad GIS-användning

Norrvatten kommer att arbeta för att öka GIS- och GIT-användningen inom förbundet.

A man with a beard and a white t-shirt is standing in a bathroom, looking down at a toothbrush he is holding under a running faucet in a white sink. The background shows a window with white curtains and a soap dispenser on the sink counter. A blue text box is overlaid on the left side of the image.

Dosera för mjukt vatten. Vårt dricksvatten är medelhårt på gränsen till mjukt (5–6 dH). Du bör därför dosera för "mjukt vatten", det vill säga den lägsta doseringen, när du använder tvätt- eller diskmedel. Det ger lägre tvätt- och diskmedelsförbrukning vilket är bättre för miljön.

Forskning och utveckling

Water Safety Plans

Inom några år kommer nuvarande dricksvattenlagstiftning att kompletteras med krav på risk- och sårbarhetsanalyser av hela vattenkedjan, från täkt till konsument. Detta system kallas Water Safety Plans, WSP. Potentiella föroreningskällor ska identifieras, bedömas och vid behov ska motåtgärder sättas in som förhindrar att dricksvattnet kan förorenas. Nuvarande lagstiftning, som har fokus på efterkontroll av dricksvattnets kvalitet, är baserad på laboratorieanalyser och därmed tidskrävande. Eventuella föroreningar upptäcks därför i regel för sent, det vill säga när dricksvattnet redan är konsumerat. Med ett väl fungerande WSP-system ska föroreningsrisken minimeras. Nuvarande efterkontroll kommer dock att behållas i någon form, men är då mer att betrakta som ett kvitto på att WSP-planerna fungerar tillfredsställande.

Utbildning en viktig del i systemet

WSP-systemet, som är ”nyckeln” till att säkerställa en fullgod dricksvattenkvalitet, kräver en mycket kompetent och engagerad personal. Under 2010 kommer därför all personal vid Görvålverket att genomgå en utbildning i WSP.

Vad har Norrvatten gjort hittills?

WSP-planer är inget nytt för Norrvatten utan utgör sedan länge en självklar del i vattenkontrollen. Stort fokus har till exempel lagts på den första och viktigaste länken i vattenkedjan, Mälaren.

Föroreningshot har identifierats

En datasimuleringsmodell har utarbetats för att kunna följa spridningen av eventuella föroreningsutsläpp i sjön. I ett annat projekt har potentiella kemiska och mikrobiella föroreningskällor identifierats runt Östra Mälaren. Utsläpp av dieselolja/bensin till sjön, via båttrafik eller dagvattenutsläpp, har bedömts utgöra det största kemiska hotet. Som motåtgärd har effektiv reningsteknik tagits fram vid Görvålverket.

Verktyg har utvecklats för att bedöma mikrobiologiska risker

Ett datasimuleringsverktyg för att kunna bedöma mikrobiologiska risker, inklusive virus och parasiter som inte ingår i nuvarande lagstiftning, har utvecklats under 2009.

De flesta av ovanstående utredningar har bedrivits i samarbete med högskolor, andra VA-producenter, Svenskt Vatten, Livsmedelsverket med flera.

Vattenskyddsområde har inrättats

Som en viktig länk i WSP-systemet har Östra Mälarens vattenskyddsområde inrättats. Syftet är att minimera risken för föroreningsutsläpp till sjön.

Förbättrad processövervakning

En viktig del i WSP-systemet är att förbättra processövervakningen med hjälp av kontinuerligt registrerande analysinstrument, som snabbt varnar för eventuella föroreningar i vattnet. Under 2010 kommer instrument som varnar för förändringar i vattnets innehåll av organiska ämnen att tas i drift.

Pågående WSP-utredningar

Klimatpåverkan – humus

Humushalten i Mälaren ökar successivt, vilket sannolikt är kopplat till den pågående klimatförändringen. Humus, som är en komplex blandning av nedbrytningsprodukter från främst växter, stör till exempel desinfektionsprocesser samt minskar reningseffekten vid aktivt kolfiltrering.

För att klarlägga detta framtida hot har ett forskningsprojekt startats under året. Projektet, som bedrivs i samarbete med Statens Lantbruksuniversitet, Uppsala Universitet och Stockholm Vatten, syftar till att ta fram prognosmodeller för hur humushalten liksom dess sammansättning kommer att påverka Mälaren på kort och lång sikt, liksom på utveckling av effektiv reningsteknik vid vattenverken.

Projektet som är finansierat av Formas, ett statligt forskningsråd, har en budget på 25 miljoner kronor och ska pågå i fem år. Två doktorander ska knytas till projektet.

Virus

I samarbete med Linköpings Universitet, Stockholm Vatten, Göteborg Vatten och Sydsvenskt Vatten har analysteknik för virus i vatten tagits fram. Under de kommande två åren ska virushalten i bland annat Mälaren studeras. Virus är den vanligaste orsaken till vattenburna sjukdomsutbrott i Sverige, delvis beroende på att virus hittills inte gått att påvisa i brist på lämplig analysteknik.

Måluppföljning

Norrvattens vision

”En tillförlitlig och effektiv produktion och distribution av dricksvatten enligt kvalitetskrav i dag och i framtiden”.

Norrvattens övergripande mål

Norrvattens övergripande mål för 2009 var:

- › Ekonomi i balans
- › Ökat regionalt samarbete
- › Införa ständiga förbättringar

De övergripande målen har brutits ned i delmål som redovisas översiktligt i nedanstående sammanställning.

Mål: Ekonomi i balans

2 % av omsättningen i positivt resultat

Med en omsättning på 128 Mkr bör resultatet uppgå till minst 2,6 Mkr. Redovisat resultat uppgår till 0,1 Mkr.

Målet har inte uppnåtts under 2009.

110 % självfinansieringsgrad i 10-årscykler

Målet utgår från att nyinvesteringar utöver avskrivningar medför ökade framtida kapitalkostnader. I vissa fall är det av nytta att nyinvestera om man därigenom kan sänka sina driftskostnader och öka effektiviteten. Norrtäljeinvesteringen är ett exempel på detta där investeringen ger ökade intäkter som täcker investeringens kapitalkostnader i framtiden.

Norrvatten kommer dock att genomföra en rad nyinvesteringar som snarare leder till det motsatta men ökar kvaliteten genom högre tillförlitlighet, till exempel genom utbyggnad av reservvatten till fler abonnenter och en miljövänlig hantering av vattenverksslammet.

Reinvesteringsbehovet är också stort i de äldre delarna av ledningsnätet vilket är att betrakta som rena nyinvesteringar eftersom den ekonomiska livslängden är så lång för denna typ av infrastrukturinvesteringar.

Sammantaget är det tveksamt om Norrvatten på sikt kommer att nå målet. 2009 uppgick självfinansieringsgraden till 60 procent (107 procent). För den senaste 10-årsperioden är självfinansieringsgraden 76 procent (63,5 procent).

Målet har inte uppnåtts för 2009.

Rapportsäkerhet – max 5 % resultatavvikelse mellan prognos i augusti och uppnått resultat

Vid föregående års delårsbokslut prognostiserades ett resultat om + 1,6 Mkr. Faktiskt utfall blev + 0,1 Mkr, det vill säga drygt 94 procent sämre än prognostiserat. Skillnaden, 1,5 Mkr, i förhållande till omsättningen på 128 Mkr är dock endast 1,2 procent.

Målet har inte uppnåtts för 2009.

Mål: Ökat regionalt samarbete

NRK-samarbetet utvecklas

Det samarbete som bedrivs mellan Norrvatten, Käppala-förbundet och Roslagsvatten AB (NRK) har utvecklats till att också beröra våra respektive medlemskommuner. Under 2009 har ett antal samverkansmöten hållits med de respektive medlemskommunerna för att hitta samverkansområden med nyttoeffekt för samtliga parter.

Samarbetet märks också i form av gemensamma befattningar mellan förbunden (bland annat administrativ chef och informationsansvarig). Under 2009 har delade tjänster också upprättats bland annat inom löneadministration och kansli.

Målet bör anses uppfyllt.

Omvärldsanalyser i samverkan

Det övergripande regionala samarbetet mellan VA-aktörerna har ökat. Genom det så kallade VAS-rådet penetreras en rad gemensamma problem. Norrvattens arbete med Norrtäljefrågan är ett sådant exempel. Gemensam reservvattenutbyggnad och skydd av vattentäkter är andra regionala frågor där det pågår aktiva insatser. Kommunerna samarbetar aktivt med de större aktörerna för att försöka nå lösningar med ett helhetsperspektiv. Detta medför en god ekonomisk hushållning på sikt eftersom resurser kan utnyttjas av flera organisationer utan hänsyn till administrativa gränser.

Målet bör anses uppfyllt.

Kommunikation i gemensamma frågor

Att samordna resurserna i kommunikationsfrågor blir naturligt med tanke på ovanstående mål. Många aktörer kan tillsammans ansamla resurser och använda dessa bättre i gemensamma kampanjer som alla har nytta av. För Norrvattens del har till exempel remissvar utarbetats avseende vattendirektivet som sedan använts av våra medlemskommuner i deras svar till myndigheten.

Målet är under utveckling och därigenom uppfyllt.

Mål: Införa ständiga förbättringar

Miljödiplomering

I syfte att nå en tydligare miljöprofilering och ge systematik åt miljöarbetet beslutades 2007 att Norrvatten skulle delta i Järfälla kommuns miljödiplomeringarbete som resulterar i brons-, silver- och guldcertifiering. Målet var att under 2008 nå minst bronscertifiering.

Under 2008 har verksamheten kartlagts och aktivitetsplaner lagts fram för att införa en rad miljöförbättringar. Det har också resulterat i att Norrvatten tagit fram ett förslag till miljöpolicy som fullmäktige fattade beslut om i oktober 2008. En miljöplan med detaljerade handlingsplaner har utarbetats och godkänts av styrelsen. En speciell miljöredovisning togs fram till 2008 års årsredovisning och finns också i denna årsredovisning.

Under 2009 har Norrvatten nått silvercertifiering.

Målet är under ständig utveckling men 2009 års delmål har uppnåtts.

Förbättrade arbetsmetoder

En metodik med ständiga förbättringar i produktionsmetoder, administrativa rutiner med mera håller på att införas. Tanken är att man genom ett stort engagemang ska kunna genomföra ett antal "vardagsrationaliseringar" som medför bättre resurseffektivitet. Målet är tydligt kopplat till god ekonomisk hushållning.

Inom produktion och underhåll stöds verksamheten av olika verktyg för uppföljning. Inom administrationen

arbetar man främst med rutinutveckling och delade arbetsuppgifter för att få bättre servicenivå och mindre känslighet till exempel vid frånvaro.

Arbetet pågår och små som stora steg tas ständigt. Målet är egentligen att införa själva metodiken och måste anses vara uppfyllt även om resultatet av införandet inte går att mäta av direkt.

Omvärldsanalyser – jämförelser

För att nå en bra resurseffektivitet krävs att man kan mäta sina prestationer med liknande verksamheter. Norrvatten har därför tillsammans med Sydvatten AB i Skåne påbörjat ett relativt omfattande benchmarking-projekt som har utmynnat i olika nyckeltalsjämförelser där effektivitet och kvalitet ska kunna mätas. I föreliggande årsredovisning redovisas dessa analyser. Samarbetet kommer att utmynna i löpande uppföljningar. Respektive organisations styrelse har träffats för gemensamma genomgångar av detta.

Målet har delvis uppnåtts.

Personalutveckling

Organisationens strukturkapital (kunskap om verksamheten) finns i stor utsträckning hos personalen. Att systematiskt vidareutbilda och utveckla personalen är således en god kapitalförvaltning.

Organisationen går mot ett mer beställande än utförande skede vilket ställer stora krav på kompetenshöjande utveckling.

Inom den affärsdrivna verksamheten ställs nya marknadsanpassade krav på personalen som därför utbildas i affärsmässighet och uppföljning.

Den nya organisationen är också ett exempel på en struktur som ändrats för att bättre möta omvärldens krav och skapa förutsättningar för en anpassad personalutveckling inom de nya ramarna.

Målet är uppnått på så vis att personalutveckling genomförs successivt.

Avdelningsmål – uppföljning

Produktion och distribution

VERKSAMHET	MÅL	UPPFÖLJNING
Drift	Dricksvattnet ska alltid uppfylla såväl interna som externa kvalitetskrav.	Uppfyllt till 100 %.
Drift	Genomföra 20 förbättringsförslag.	Uppfyllt till 65 %.
Drift	Energikartläggning och sparåtgärder.	Uppfyllt till 75 %, energikartläggningen genomförd, sparåtgärder och utbildning planeras för 2009–2010.
Underhåll	Utföra underhåll enligt planering med egen personal.	Uppfyllt till 100 %.
Underhåll	Genomföra 24 förbättringsförslag.	Uppfyllt till 75 %.
Underhåll	Genomföra planerad utbildning enligt kompetensinventering.	Uppfyllt till 70 %.
Drift/Underhåll	Miljödiplomering, klara silvernivå.	Uppfyllt till 100 %, avdelningen har inom sitt ansvarsområde genomfört de planerade aktiviteterna.

Projekt och utredning

VERKSAMHET	MÅL	UPPFÖLJNING
Projekt och utredning	Rapportsäkerhet i projekten – max 5 % resultatavvikelse mellan prognos och utfall.	Uppfyllt till 100 %. Inga projekt avslutade under året.
Projekt och utredning	Avdelningen ska uppfylla silvernivå för miljödiplomering.	Uppfyllt till 100 %.
Projekt och utredning	Förbättra Norrvattens GIS.	Uppfyllt till 50 %. ISM Web-GIS är driftsatt.
Projekt och utredning	Alla inom avdelningen ska genomgå utbildning inom projektadministration.	Uppfyllt till 100 %. Samtliga har genomgått grundkursen.

Affärsdrivna verksamheten

VERKSAMHET	MÅL	UPPFÖLJNING
Affärsdrivna verksamheten	Klara de ekonomiska målen.	Uppfyllt till 100 %.
Affärsdrivna verksamheten	Teckna avtal med samtliga medlemskommuner.	Uppfyllt till 100 %.
Affärsdrivna verksamheten	Ständiga förbättringar.	Uppfyllt till 70 %.
Affärsdrivna verksamheten	Miljödiplomering, klara silvernivå.	Uppfyllt till 100 %.

Information

VERKSAMHET	MÅL	UPPFÖLJNING
Information	Ny webbplats.	Uppfyllt till 100 %.
Information	Upphandla reklambyrå.	Uppfyllt till 100 %.
Information	Ny broschyr om Norrvatten.	Uppfyllt till 90 %. Broschyren trycks i i början av 2010.
Information	Nytt intranät.	Uppfyllt till 10 %. Projektet beställt. Beräknas färdigt i maj 2010.

Administration och IT-stöd

VERKSAMHET	MÅL	UPPFÖLJNING
Administration och IT-stöd	Inga dröjsmålsräntor.	Uppfyllt till 80 %.
Administration och IT-stöd	Gemensamma administrativa processer med Käppala-förbundet.	Uppfyllt till 60 %.
Administration och IT-stöd	Ekonomisk information till kommunerna.	Uppfyllt till 80 %.
Administration och IT-stöd	Införa skanning av fakturor.	Uppfyllt till 100 %.
Administration och IT-stöd	Silvernivå i miljödiplomering.	Uppfyllt till 100 %.
Administration och IT-stöd	Utbilda berörd personal i Meridian (dokument- och ärendehanteringssystem).	Uppfyllt till 50 %.
Administration och IT-stöd	Färdigställa personalhandbok.	Uppfyllt till 100 %.
Administration och IT-stöd	Dokumentera administrativa rutiner.	Uppfyllt till 70 %.

Miljöredovisning

Det finns flera olika former av så kallade förenklade miljöledningssystem som utgår från den kända och vedertagna internationella standarden ISO 14001. Järfälla kommuns Miljödiplomering är ett sådant förenklat system som är anpassat för små och medelstora företag. Miljödiplom utfärdas i valörerna brons, silver och guld med stigande krav på miljöanpassning.

Norrvatten deltar sedan år 2007 i systemet. Förbundet fick bronsdiplom i september 2008 och silverdiplom i juni 2009.

Under 2009 har bland annat följande miljöåtgärder genomförts:

- > Rekommendationer har tagits fram för miljövänligare val av tjänsterelaterade transporter.
- > Miljökrav på entreprenörer och allmänna riktlinjer för grön upphandling har sammanställts.
- > 80 procent av personalen har gått den interaktiva utbildningen "Miljökörkortet".
- > Bygget av en slamavvattningsanläggning fortskrider enligt planerna.
- > Risken för läckage av olja vid påfyllning av oljecisternen på Görvälnverket har eliminerats då cisternen har tagits bort.

Under 2010 fortsätter miljöarbetet med gulddiplom som mål.

Miljömål som ska uppnås 2010

Kemikalier

Bättre kontroll och ordning bland befintliga kemikalier för att lättare kunna fasa ut kemikalier.

Energihushållning

Minska energianvändningen.

Miljöanpassa energiproduktionen.

Avfall

Eliminera fortsatt deponering av slam i Mälaren.

Underlätta avfallssortering.

Sortera ut miljöfarligt avfall på Görvälnverket.

Inköp av varor och tjänster

Välja miljöanpassade alternativ när möjlighet finns.

Utbildning

Förbättra miljökunskaperna inom Norrvatten.

Socialt ansvarstagande

Stödja ett vattenrelaterat projekt eller verksamhet.

Utöver arbetet med miljödiplomeringen har Norrvatten deltagit i ett miljöprojekt som Solna stad driver. Norrvattens delprojekt vänder sig till båtklubbar i Solna. En folder med råd till båtägare har tryckts upp och kommer att skickas ut lagom till båtsäsongen 2010.

Miljöpolicy

Norrvatten ska producera och distribuera dricksvatten av god kvalitet med minsta möjliga miljöbelastning.

Vi ska med god marginal uppfylla de krav som miljölagstiftningen ställer.

Vi ska övergå till miljöanpassade alternativ och använda resurser som följer naturens kretslopp.

Vi ska ställa miljökrav när vi upphandlar varor och tjänster och följa upp att kraven efterlevs.

Vi ska samverka med andra aktörer vars verksamheter påverkar Mälaren.

Vi ska minimera utsläpp av föroreningar till miljön genom att:

- > kontinuerligt förbättra vattenreningsprocessen
- > minska användningen av energi och kemikalier
- > med information öka miljömedvetenheten inom Norrvatten

Vi ska ständigt förbättra vårt miljöarbete.

Benchmarking – ett sätt att jämföra verksamheter

Norrvatten och Sydvatten AB har sedan några år tillbaka arbetat med att utforma en modell för nyckeltalsjämförelse mellan sina respektive verksamheter.

Att just Sydvatten AB och Norrvatten valt att jämföra sig beror på att organisationerna är relativt lika:

- > Båda organisationerna producerar enbart dricksvatten.
- > Organisationerna är ungefär lika stora.
- > Distributionsnäten för dricksvatten är ungefär lika långa.

Det finns också vissa skillnader mellan organisationerna, till exempel:

- > Sydvatten AB är ett aktiebolag medan Norrvatten är ett kommunalförbund. Det medför bland annat olika redovisningsregler och skattehänsyn.
- > Sydvatten äger två vattenverk medan Norrvatten äger ett.
- > Sydvatten distribuerar vatten till närmare 800 000 invånare medan Norrvatten har cirka 520 000 invånare inom sitt distributionsområde.
- > Sydvatten äger ett fåtal egna reservoarer, men har en åtta mil lång tunnel som distribuerar råvatten från sjön Bolmen att hålla i drift.
- > Norrvatten har en affärsdrivande verksamhet som särskiljs redovisningsmässigt från den taxefinansierade verksamheten.

Vid jämförelser måste man ta hänsyn till dessa skillnader för att få jämförbara värden.

Organisationerna har enats om att jämföra nyckeltal inom följande områden:

- > Produktion
- > Distribution
- > Säkerhet
- > Personal
- > Miljö
- > Ekonomi

Inom samtliga områden har en rad nyckeltal valts ut och värderats på en skala mellan 1 och 4.

- 1 = Dålig uthållighet
- 2 = Mindre god uthållighet
- 3 = God uthållighet
- 4 = Mycket god uthållighet

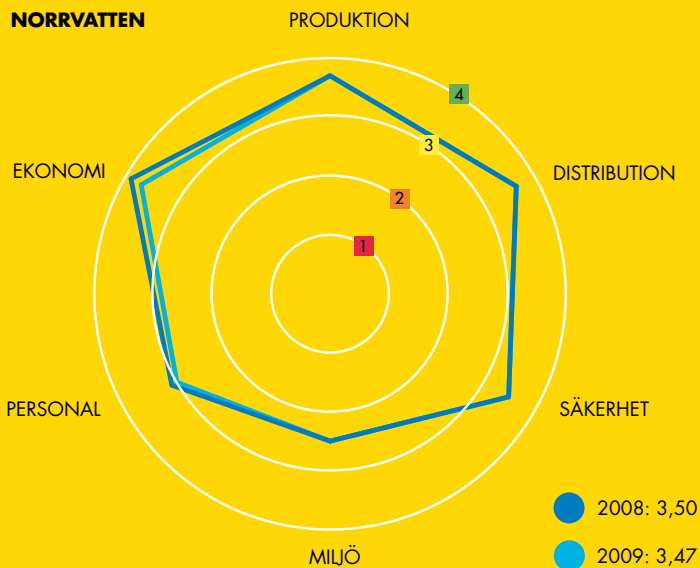
Vissa av dessa nyckeltal har sedan viktats efter väsentlighet och sammanställts per område.

För området Miljö finns till exempel följande nyckeltal (siffrorna visar Norrvattens värden år 2009):

MILJÖ

NYCKELTAL	BESKRIVNING	NYCKELTAL	VIKTNING	VIKTAT VÄRDE
Mi 1	Användning av förnyelsebar energi (andel av total energianvändning, %)	4	0,5	2
Mi 2	Miljöklassade fordon (andel av totalt antal fordon, %)	1	0,1	0,1
Mi 3	Återvinning av restprodukt (% av total produktion)	1	0,4	0,4
	Summa		1	2,5

De tre nyckeltalen ger tillsammans det viktade värdet 2,50 för området Miljö.

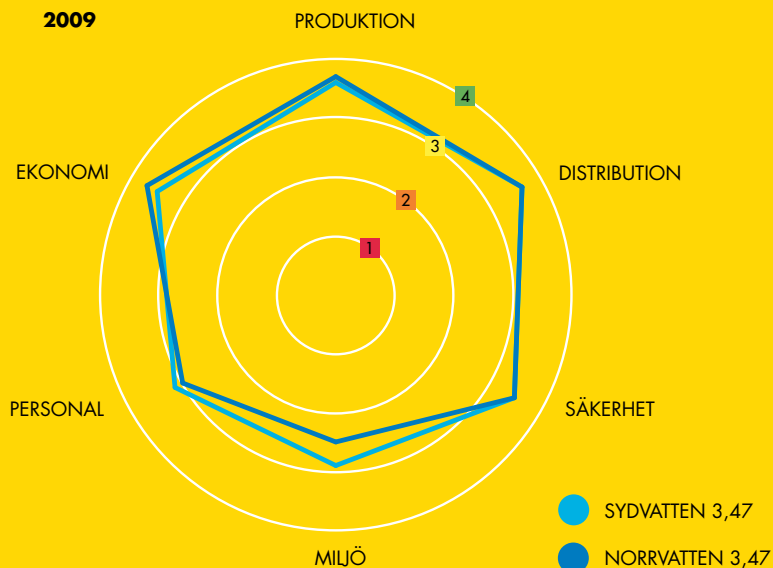

Norrvattens viktade värden för samtliga områden under 2008 och 2009

Totalt medelvärde för samtliga områden är 3,50 för år 2008 och 3,47 för år 2009. Det något lägre värdet för 2009 beror på att de ekonomiska nyckeltalen har försämrats. Det är främst självfinansieringsgradens värde som ger utslag i diagrammet vilket påverkar den ekonomiska uthålligheten.

Jämförelse av Norrvattens och Sydsvatten AB:s värden för år 2009

Som synes följer organisationerna varandra relativt väl. När Norrvattens avvattningsanläggning tas i bruk under 2010 kommer förbundets miljönyckeltal att förbättras väsentligt.

Detaljredovisning av nyckeltalen kan beställas från Norrvatten. Det är dock väsentligt att beakta att redovisningarna fortfarande inte är helt jämförbara och att nyckeltalsbedömningar och datainsamling fortfarande kan förbättras. Nyckeltalsredovisning och jämförelser mellan organisatio-

ner är fortfarande mycket svårt att genomföra eftersom man måste ta hänsyn till en rad faktorer som skiljer organisationerna. Denna redovisning ska därför ses som ett första försök att nå jämförelse och därmed engagera organisationerna för att uppnå högre effektivitet och ännu bättre kvalitet.

Beredskap dygnet runt för att reparera vattenläckor

Att vattenledningar går sönder går aldrig helt att undvika. Norrvatten arbetar både förebyggande med att systematiskt leta efter vattenläckor på huvudledningsnätet och med att stänga av och reparera akuta läckor. Stora läckor som drabbar konsumenterna är sällsynta. Men i början av september inträffade två riktigt stora läckage som en del invånare i Upplands Väsby och Vallentuna märkte av.

Mycket stora mängder vatten strömmade ut

Det gångna året inträffade två mycket stora läckor på Norrvattens ledningsnät, dessutom dagarna efter varandra.

– Det hela var ganska dramatiskt, berättar Kjell Elgstig, specialist på huvudledningsnätet.

– Norrvattens driftcentral fick in ett larm på förmiddagen söndagen den 6 september om att mycket stora mängder vatten strömmade ut på parkeringen vid Väsby Golfbana i Upplands Väsby. Vår jourhavande beredskapsledare och förbundets driftentreprenör åkte omgående ut på plats. Den skadade ledningen hade totalhavererat. Totalt läckte omkring 10 000 kubikmeter vatten ut.

– Vattennivån blev så hög vid golfbanan att parkerade bilar skadades. Dessutom drabbades vissa abonnenter, framförallt i högt belägna områden i Upplands Väsby och Vallentuna, av dåligt tryck och tillfällig vattenbrist. Vi lyckades stänga av läckan en timme efter att larmet kom, och under måndagen började vi pumpa bort vattnet och rensa diken, fortsätter Kjell Elgstig.

Dramatisk läcksökning i skogen nattetid

Klockan 00:15 natten till måndagen den 7 september kom så ytterligare ett larm. Polisen meddelade att delar av området kring Runbyreservoaren i Upplands Väsby hade översvämmats. Beredskapsledaren åkte till platsen för att stoppa flödet, som visade sig bero på en defekt ventil.

– Strax därefter såg vår skiftingenjör på skärmarna i kontrollrummet på Görvälnverket att nivån i Runbyreservoaren sjönk kraftigt, samtidigt som vi fick besked om vattenbrist i högt belägna områden i Upplands Väsby, säger Kjell Elgstig.

– Vår beredskapspersonal och vår driftentreprenör åkte då ut för att försöka hitta platsen för det stora läckaget. Klockan 04:20 stod det klart att läckan fanns i närheten av Marabous fabrik i Upplands Väsby. Här tvingades beredskapspersonalen leta längs en flera kilometer lång

”I de fall nya rör läcker beror det oftast på att de hanterats fel vid transport, läggning eller återfyllnad.”

Kjell Elgstig
Specialist på huvudledningsnätet

ledningssträcka i skogen, delvis i svår terräng utan bilväg. Den skadade ledningen var av betong. Den stängdes omedelbart av och en rad åtgärder vidtogs. Klockan 08.00 på måndag morgon hade alla abonnenter fått tillbaka sitt vatten och 30 timmar senare hade vi reparerat ledningen vid Marabou, avslutar Kjell Elgstig.

Nästan alla läckor beror på rost

– Cirka 97–98 procent av våra läckor beror på fräthål på stål- och järnrör, säger Kjell Elgstig.

– De hålen pluggar vi och svetsar ihop och det är nästan alltid helt odramatiskt. När betongrör läcker handlar det oftast om otäta skarvar. Oavsett material är det ytterst sällan som läckor uppstår på grund av fabrikationsfel. Skälen är i stället korrosion i gamla stål- och järnrör. I de fall nya rör läcker beror det oftast på att de hanterats fel vid transport, läggning eller återfyllnad. Ibland drabbas vi även av läckor när ledningar grävs sönder i samband med byggen och andra grävarbeten, berättar Kjell Elgstig.

FAKTA OM NORRVATTENS HUVUDLEDNINGSNÄT

Norrvattens huvudledningsnät är cirka 260 km långt. Ungefär hälften av ledningarna är tillverkade av stål, medan betong är det näst vanligaste materialet. Cirka 80 procent av ledningarna har en diameter på 600 mm eller mer. Diametern på de allra grävsta ledningarna är 1 200 mm.

Sällsynt att abonnenter drabbas

Läckagen på Norrvattens ledningar märks väldigt sällan hos abonnenterna. Det beror på att de allra flesta får matning från två håll. När en ledning stängs av för reparation distribueras dricksvattnet via en annan ledning. Även trycket är praktiskt taget oförändrat, eftersom nästan alla ledningar är dimensionerade för att ensamma kunna klara vattenleveranserna.

Även om det är ovanligt så händer det trots allt att abonnenter blir utan vatten under en kortare tid eller märker av ett sämre tryck i kranen.

– Sedan Norrvatten bildades 1926, har det dock aldrig inträffat att en kommun stått utan dricksvatten i mer än 24 timmar, säger Bertil Johansson, produktions- och distributionschef.

Akuta läckor ska lokaliseras och stängas av inom två timmar

Hur många läckor som uppstår varierar och kan dubblas eller halveras från ett år till ett annat. Under 2009 upptäcktes 19 läckor på Norrvattens huvudledningsnät.

– Norrvatten har en läcksökningsenhet som arbetar systematiskt med att söka efter läckor på vårt huvud-

ledningsnät. Vi har också en driftentreprenör som utför förebyggande underhåll på ledningsnätet och som reparerar akuta läckor. Dessutom har vi personal i beredskap dygnet runt som alltid är beredda att åka ut och ta hand om en läcka. Vårt mål i akutfall är att lokalisera läckan och stänga av den inom två timmar, berättar Bertil Johansson.

– Det viktigaste för Norrvatten är förstås att våra konsumenter alltid ska ha dricksvatten i sina kranar. De ska helst inte märka av en vattenläcka. Men att vi arbetar så aktivt med att söka efter och laga läckor beror också på att det är dåligt resursutnyttjande och negativt för miljön att rena vatten som sedan läcker ut till ingen nytta, avslutar Bertil Johansson.

”Det viktigaste för Norrvatten är förstås att våra konsumenter alltid ska ha dricksvatten i sina kranar. De ska helst inte märka av en vattenläcka.”

Bertil Johansson
Produktions- och distributionschef

Vattenanalyser

Läcksökning

Vattenmätarservice

God efterfrågan på Norrvattens tjänster

Sedan 2008 har Norrvatten en affärsdriven verksamhet som erbjuder tjänsterna läcksökning, laboratorieanalyser och vattenmätarservice. Kvalitet, kompetens och tillgänglighet är ledorden för verksamheten.

– Övergången till att jobba konkurrensutsatt har fungerat utmärkt. Personalen har klarat omställningen bra och kommunerna har fortsatt att vända sig till oss. Det tar vi som ett tecken på att kommunerna har förtroende för oss. Det är god efterfrågan på våra tjänster och det känns verkligen positivt, säger Pär Aleljung, chef för Norrvattens affärsdrivna verksamhet.

– Alla medlemskommuner köper tjänster av oss, utom nytillkomna Norrtälje som kommer att få dricksvatten levererat från Norrvatten först 2015. Bland övriga kunder är Luftfartsverket Arlanda störst, fortsätter Pär Aleljung.

Stor potential att spara vatten via effektiv läcksökning

– Något som snabbt betalar sig för kommunerna är läcksökning. Även små skador på en ledning ger med tiden stora läckage. När det gäller vår tjänst systematisk läcksökning har de flesta av medlemskommunerna därför tackat ja till de avtalsförslag som vi presenterat. Vissa har dessutom valt att köpa fler timmar än vad vi föreslagit, berättar Pär Aleljung.

Under 2011 planerar den affärsdrivna verksamheten att lansera en ny tjänst: sektionsvis fjärravläsning inom kommunala vattenledningsnät. Det kan bidra till rejält minskade läckage genom kontroll dygnet runt, korta larmtider, effektivare läcksökning och bättre data till ledningsmodeller.

Personal med hög kompetens på dricksvatten

Mikrobiologiska och kemiska laboratorieanalyser på dricksvatten är den största grenen inom den affärsdrivna verksamheten. Av de ungefär 3 900 analyser som laboratoriet utförde under 2009 genomfördes cirka 2 300 åt Norrvatten, ungefär 900 på uppdrag av medlemskommunerna och resten åt övriga kunder, oftast privatpersoner.

– Stordriftsfördelarna inom vår nya laboratorieverksamhet är tydliga, eftersom vår personal ändå deltar i löpande intern driftskontroll på Görvälnverket och gör

många analyser inom Norrvattens egenkontroll. Att personalen har en utomordentligt hög kompetens på just dricksvatten är en stor fördel för de som anlitar oss, säger Pär Aleljung.

Norrvattens laboratorium är ackrediterat av SWEDAC och kvalitetscertifierat enligt ISO 17025 och blev det gångna året även ackrediterat för Colilert 18, en ny metod för snabb upptäckt av E-kolibakterier och koliforma bakterier.

Mätarreivering bättre både för miljön och ekonomin

Norrvattens vattenmätarverkstad kontrollerar, provar, servar och renoverar kallvattenmätare. Från och med 2010 kommer mätarverkstaden också att ansvara för mätarbyten inom Solna och Upplands Väsby.

– Det här är de avtal med kommuner gällande mätarbyten som vi har just nu, och samtal pågår med ytterligare kommuner, säger Pär Aleljung.

– Vår mätarverkstad är ackrediterad av SWEDAC och kvalitetscertifierad enligt ISO 17020 och även här erbjuder vi hög servicenivå och kompetent personal med lång erfarenhet. Vi jobbar mycket miljöinriktat, bland annat genom att rekommendera byte av insatserna i befintliga mässingsmätare, istället för helt nya mätare av plast. Vi har fått fram nya insatser som är ännu bättre anpassade till just vår vattenkvalitet än de gamla. Dessutom är det betydligt mer ekonomiskt att renovera än att köpa nytt, avslutar Pär Aleljung.

”Något som snabbt betalar sig för kommunerna är läcksökning. Även små skador på en ledning ger med tiden stora läckage.”

Pär Aleljung
Chef för Norrvattens affärsdrivna verksamhet

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden och organisation

Kommunalförbundet Norrvatten ägs av medlemskommunerna Danderyd, Järfälla, Knivsta, Norrtälje (ny medlem från 2009-05-05), Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker.

Ledamöter och ersättare i styrelsen redovisas här nedan tillsammans med sammanträdesstatistik med mera. En ny styrelse och fullmäktige tillträdde den 1 januari 2007. I och med Norrtäljes inträde i förbundet tillträdde representanter från Norrtälje kommun i såväl förbundsfullmäktige som förbundsstyrelsen från 2009-05-05.

Styrelse med mera 2009

FÖRBUNDSORGAN	LEDAMÖTER	ERSÄTTARE	SAMMANTRÄDEN 2009
Förbundsfullmäktige	43 st	43 st	2 st
Styrelse	10 st	10 st	5 st
Presidium	2 st	-	6 st
Revisorer	3 st	-	3 st
STYRELSE			
Ordförande	Lars-Erik Salminen, Solna *		
Vice Ordförande	Bruno Jervfors, Sundbyberg (till 2009-05-05), Helene Hellmark-Knutsson, Sundbyberg (från 2009-05-05) *		
Ledamöter	Ersättare		
Inger Olsson-Blomberg, Danderyd	Nicolas Cronberg, Järfälla (till 2009-05-05)		
Leena Jungefors, Järfälla	Eva Hellroth, Järfälla (från 2009-05-05)		
Kjell Jansson, Norrtälje (från 2009-05-05)	Lars Berglöf, Knivsta		
Ronnie Lundin, Sigtuna	Per Gibson, Sollentuna		
Douglas Lithborn, Sollentuna	Signe Levin, Solna		
Kerstin Paulsson, Solna	Jan Burman, Sundbyberg		
Malin Löfsjögård, Täby (till 2009-05-05)	Malin Löfsjögård, Täby (från 2009-05-05)		
Erik Andersson, Täby (från 2009-05-05)	Catharina Andersson, Upplands-Bro		
Kent Hjalmarsson, Upplands Väsby	Elwe Nilsson, Vallentuna		
	Annicka Hörnsten-Blommé, Vaxholm		
	Bror Jansson, Österåker		
* Presidium			
Revisorer			
Bo Klasmark (Ordf), Täby			
Thomas Bystedt, Järfälla			
Rigmor Hollstén, Sundbyberg			
Sakkunnig revisor	Ulf Järlebro, BDO Stockholm AB		
Valberedning			
Ledamöter	Ersättare		
Sven Kinnander (Ordf), Solna	Ramsay Brufer, Sundbyberg		
Sven Fjelkestam, Täby	Per Edstam, Knivsta		
Jan Jogell, Sundbyberg	Vanja Edwinsson, Upplands Väsby		
Kjell Karlsson, Järfälla	Anders Sjölund, Täby		
Verkställande direktör	Hans Häkansson		
Avdelningschefer	Bertil Johansson, Dan Jacobsson, Pär Aleljung, Susanne Carlberg, Tord Andersson		

Viktiga händelser under året samt måluppfyllelse

I årsredovisningens verksamhetsberättelse redovisas viktigare händelser under året samt målarbetet och måluppfyllelse mer detaljerat. Här kan dock sammanfattningsvis konstateras att förbundet även under 2009 i stort sett uppfyllt samtliga mål som tagits fram och fastställts av fullmäktige i budget med verksamhetsplan för 2009–2011.

I lagstiftningen stadgas också att uppföljning av finansiella- och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat om i budget för verksamhetsåret, ska följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Resultat och finansiell ställning

Resultatet för 2009 uppgår till 0,1 Mkr (5,5 Mkr) vilket ger ett underskott mot budget om -0,2 Mkr. Att resultatet är positivt trots att intäkterna varit cirka 4,5 Mkr lägre än beräknat, beror på att räntekostnaderna sjunkit dramatiskt jämfört med föregående år och återhållsamhet i driftskostnader. I sammanställningen på nästa sida kan man konstatera att just energi- och driftskostnaderna ligger cirka 2,8 Mkr lägre än budgeterat och räntekostnaderna cirka 1,9 Mkr lägre. Övriga kostnadsposter följer i princip budget.

Ränteposten budgeterades när räntorna stod som högst och förväntades stiga under hösten 2008. Sedan kom finans-

krisen i november 2008 vilket drev ned marknadsräntorna till historiskt låga nivåer under 2009. Förbundet har utnyttjat finanspolycyns möjlighet att låta maximalt 30 procent av låneportföljen vara rörlig för att få fördelar av räntefallet.

Den affärsdrivna verksamheten redovisar ett överskott gentemot budget om 367 tkr medan den taxefinansierade delen, inte helt överraskande med tanke på de lägre vattenintäkterna, redovisar ett underskott om -592 tkr.

Resultatet medför att de finansiella målsättningarna för förbundet inte uppfylls fullt ut. Varken resultatmålet eller målet för självfinansieringsgrad uppnås. Dessa mål måste dock ses i ett längre perspektiv där enskilda år kan tillåtas avvika från målsättningarna. Det kanske inte heller är realistiskt att kvarstå med dessa mål under en period av expansion som Norrvatten nu står inför i och med att Norrtäljeinvesteringen genomförs. Målet att Norrvattens andel av den genomsnittliga VA-taxan i länet inte ska stiga nås med god marginal under 2009. Andelen har sjunkit jämfört med 2008.

För framtiden är läget mer bekymmersamt. Den låga räntenivån kommer troligen inte att fortsätta under hela 2010. Samtidigt färdigställs den nya slamavvattningsanläggningen vilket medför högre kapital- och driftskostnader redan under 2010. Dessa kostnader beräknas till över 3 Mkr per år. Fortsätter den lägre vattenförbrukningen per capita kommer inte heller intäktssidan att påverkas volymmässigt. Energipriserna kan också förväntas stiga om tillväxten i ekonomin ökar. Det kan medföra att 2010 blir ett besvärligt år ur ekonomisk synvinkel.

Personal

Vartannat år genomför Norrvatten en medarbetarenkät bland all personal. Under våren 2009 gjordes enkäten som sedan jämfördes med resultatet från 2007. Utfallet visar att Norrvatten uppnått vissa förbättringar jämfört med föregående år inom de frågor som då prioriterades avseende bland annat ledarskap och organisation.

Medelantalet anställda uppgick till 50 (61) personer. Minskningen jämfört med föregående år beror på att rörnätsgruppen anställdes av Norrvattens upphandlade entreprenör för planerat rörnätsunderhåll samt på grund av att vissa vakanser inte återbesatts under året.

Sjukfrånvaron minskade 2009 till 2,9 procent (3,4 procent). Hela 70 procent av frånvaron beror på att ett fåtal medarbetare varit långtidsfrånvarande. Man kan alltså med fog säga att korttidsfrånvaron minskat betydligt under året.

2009 har präglats av ett omfattande utvecklingsarbete avseende personalsamverkan och information. Fyra samverkansmöten med personalrepresentanter har genomförts där olika frågor med inverkan på personalen diskuterats och åtgärdats. Ett standardiserat system för löne- och utvecklingsamtal har implementerats i organisationen samtidigt som löneanalyser genomförts. Avsikten är att försöka få fram tydligare regler kring lönesättning och utvecklingsinsatser samtidigt som personalen ges möjlighet till påverkan.

Samverkansmötena har också medfört att en ny entreprenör för företagshälsovård har upphandlats. Den nya entreprenören startar sitt arbete under 2010.

NORRVATTEN (tkr)					
	Utfall 2008	Utfall 2009	Budget 2009	Budget diff	Föreg år diff
Vattenavgifter	116 342	114 511	119 113	-4 602	-1 831
Mätaravgifter	4 619	4 686	4 500	186	67
Övriga intäkter	7 865	8 824	8 835	-11	959
Totala intäkter	128 826	128 021	132 448	-4 427	-805
Kemikalier	4 482	4 323	4 014	-309	159
Elenergi och olja	16 930	18 823	20 332	1 509	-1 893
Övriga driftskostnader	11 494	20 328	21 640	1 312	-8 834
Löner och ersättningar	23 622	21 245	20 827	-418	2 377
Pensionskostnader	5 162	6 474	6 803	329	-1 312
Övriga personalomkostnader	9 349	8 167	7 708	-459	1 182
Övriga kostnader	10 109	8 000	8 456	456	2 109
Avskrivningar	29 679	30 143	29 979	-164	-464
Räntenetto	12 488	10 379	12 325	1 946	2 109
Totala kostnader	123 315	127 881	132 084	4 203	-4 566
Resultat	5 511	140	364	-224	-5 371

Förhandlingar har genomförts med fackförbunden för att från 2010 få fram ett nytt pensionsavtal till de flesta anställda, PA-KFS. Det nya avtalet medför inte några större förändringar på individnivå men är mer tidsenligt och uppdaterat än det äldre avtalet.

Investeringar

I nedanstående tabeller kommenteras några större avslutade och pågående investeringsprojekt under 2009.

I sifferbilagan finns en fullständig tabell över investeringsverksamheten.

Avslutade investeringsobjekt:

INVESTERINGSOBJEKT AVSLUTADE 2009	SUMMA (TKR) ACKUMULERAT UTFALL	KOMMENTAR
Löpande reinvesteringar i Görvålverket Målning med mera	1 838	Löpande reinvesteringar och förbättringar i rörgallerier och filterhallar.
Ombyggnation av kontorsplatser på Görvålverket	1 827	Görvålverket har tidigare haft brist på kontorsarbetsplatser. Genom att bygga om en inte längre utnyttjad lagringsplats i verket har antalet kontorsplatser avsevärt ökat.
Flödesmätare	307	Montering av flödesmätare och kommunikationsutrustning för mätning av vattenförbrukning vid kummungräns. Restinvestering.
Uppgradering av program	1 033	Programvaruuppgärdering för driftövervakning med mera.
Huvudvattenledningar	30 599	Den största posten utgörs av vattenledning längs Solnavägen bland annat till Karolinska sjukhuset (30 033). Projektet kommer att erhålla medel från Solna Vatten AB och därmed minskas under 2010 (cirka 3 Mkr). Avskrivning påbörjas dock under 2009. En mindre del avser Ensta-Valentuna (566).
Diverse inventarier	1 151	Vattenmätare för uthyrning (900). Diverse IT-investeringar, servrar med mera (177). Loggar för läcksökning (74).
Summa avslutade:	36 755	

Större pågående investeringar utgörs bland annat av:

INVESTERINGSOBJEKT PÅGÅENDE	SUMMA (TKR) ACKUMULERAT UTFALL	KOMMENTAR
Slamavvattning	26 503	Slamavvattningsanläggning för vattenverksslam som i dag läggs i Mälaren. Slamskrapor i verket samt byggnad för avvattningsutrustning. Projektet fortgår under 2010 och har budgeterats till 48 Mkr.
Nytt värmesystem	5 572	I projektet ingår nya elpannor, avfuktningssystem i fällningen samt solceller för varmvattenproduktion. Projektet är i huvudsak avslutat.
Driftövervakning	13 310	System för automatiserad övervakning och kommunikation mellan Norrvattens olika anläggningar.
Diverse huvudledningsförändringar	1 978	Olika projekt som genomförs bland annat på grund av vägbyggen, tvärsparbana med mera.
Norrtäljledning	2 975	Förprojekteringar med mera.
Hvl Hammarby – Apoteksskogen	4 516	Omläggning av huvudvattenledning.
Nytt ekonomisystem	221	Utveckling av ekonomisystem för rapportering och distribution av fakturor.
Ledningsdatabas GIS	2 211	Utveckling av ledningssystem med GIS.
Diverse pågående investeringar	6 955	Säkerhetshöjande åtgärder på anläggningar, provtagningssystem, grundvattenverk, reservoarer med mera.
Summa pågående:	64 241	

Sammanlagt har pågående arbeten avslutats till ett värde av 36 755 tkr (47 082 tkr) som börjat avskrivas under 2009. 64 241 tkr (50 534 tkr) kvarstår vid 2010 års början som pågående investeringar. 2009 års investeringsutgifter har uppgått till 50 462 tkr (27 748 tkr).

Balanskravsresultat

2008 återställdes det egna kapitalet efter 2006 och 2007 års förluster. Årets balanskravsresultat uppgår till 0,1 Mkr.

Finansiella och verksamhetsmässiga mål kopplade till God ekonomisk hushållning

Förbundsfullmäktige har angett ett antal finansiella mål för god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunallagens direktiv.

Enligt kommunallagen ska också verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning fastställas. I de övergripande mål som kommenterats i verksamhetsberättelsen ingår mer eller mindre tydligt uttryckt mål för god ekonomisk hushållning. I avsnittet om måluppföljning redovisas också de mer specifika finansiella målen.

Övrigt

För mer information avseende räkenskaper och verksamhetsutfall hänvisas till bifogade resultat- och balansräkningar, finansieringsanalys och noter.

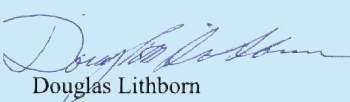
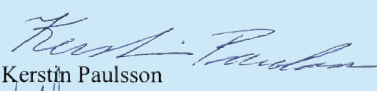

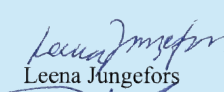

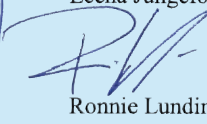
Styrelsens förslag till beslut

Styrelsen föreslår att förbundsfullmäktige beslutar

att fastställa 2009 års resultaträkning och balansräkning
att överföra oförbrukade investeringsmedel uppgående till 40 809 000 kr till 2010 års investeringar samt
att i övrigt godkänna årsredovisningen för verksamhetsåret 2009.

Sundbyberg 2010-04-07

Norrvattens styrelse

 Lars-Erik Salminen	 Helene Hellmark-Knutsson	 Douglas Lithborn	 Kerstin Paulsson
 Inger Olsson-Blomberg	 Leena Jungefors	 Erik Andersson	 Kent Hjalmarsson
 Kjell Jansson	 Ronnie Lundin		

NORRVATTENS STYRELSE

ÖVRE RADEN: Annicka Hörnsten-Blommé,
Jan Burman, Per Gibson, Kerstin Paulsson,
Erik Andersson, Lars Berglöf och Signe
Levin.

NEDRE RADEN: Lars-Erik Salminen,
Ronnie Lundin, Catharina Andersson,
Elwe Nilsson, Leena Jungefors,
Bror Jansson och Kent Hjalmarsson.

SAKNAS: Helene Hellmark-Knutsson,
Inger Olsson-Blomberg, Kjell Jansson,
Douglas Lithborn och Malin Löfsjögård.

Resultaträkning (tkr)

	NOT	2009	2008
RÖRELSENS INTÄKTER			
Nettoomsättning	2	119 197	120 962
Övriga intäkter	2	8 731	7 865
Aktiverat arbete för egen räkning	2	93	0
Omsättning		128 021	128 827
RÖRELSENS KOSTNADER			
Driftskostnader		-43 474	-32 906
Övriga externa kostnader		-8 000	-10 109
Personalkostnader	3	-35 886	-38 133
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	5	-30 143	-29 679
Summa kostnader		-117 502	-110 828
Rörelseresultat		10 519	17 999
FINANSIELLA POSTER			
Ränte- och övriga finansiella intäkter	4	88	2
Ränte- och övriga finansiella kostnader	4	-10 467	-12 490
Årets resultat		140	5 511
Balanskravsutredning enligt KL 8 kap § 5:			
Föregående års balanskravsresultat		3 907	-1 604
- Realisationsvinster med mera		0	0
Årets balanskravsresultat		140	3 907
NYCKELTAL			
Nettoreultat i förhållande till omsättning		0,1%	4,3%
Avskrivningar i % av totala kostnader		23,6%	24,1%
Finansnetto i % av totala kostnader		8,1%	10,1%
Antal årsanställda		50	61

Balansräkning (tkr)

	NOT	2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, anläggningar och mark	5	374 516	367 828
Pågående nyanläggningar	6	64 241	50 534
Maskiner och andra tekniska anläggningar	7	3 617	3 693
Summa materiella anläggningstillgångar		442 374	422 055
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	8	100	100
Övriga långfristiga fordringar	8	1 312	1 630
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 412	1 730
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror och förnödenheter	9	2 944	3 789
Summa varulager		2 944	3 789
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		24 171	32 664
Interima fordringar		11 031	13 338
Övriga kortfristiga fordringar		2 222	1 104
Summa kortfristiga fordringar		37 424	47 106
Kassa och bank		0	1
SUMMA TILLGÅNGAR		484 154	474 683
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Investerat kapital	10	133 880	133 880
Dispositionsfond		3 152	3 012
Varav årets resultat		140	5 511
Summa eget kapital		137 031	136 892
Avsättningar			
Avsatt till pensioner	13	52 312	48 578
Summa avsättningar		52 312	48 578
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	11	260 230	256 856
Summa långfristiga skulder		260 230	256 856
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	11	14 843	8 898
Leverantörsskulder		9 843	9 422
Interima skulder	12	8 293	8 106
Övriga kortfristiga skulder		1 602	5 930
Summa kortfristiga skulder		34 581	32 356
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		484 154	474 683
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter för egna förpliktelser		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga
NYCKELTAL			
Soliditet %		28,3%	28,8%
Lånefinansiering % av anläggningar		62,2%	63,0%

Finansieringsanalys (tkr)

	NOT	2009	2008
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	10	140	5 511
Justering för av- och nedskrivningar	5-7	30 143	29 679
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster*		3 734	2 940
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		34 016	38 131
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		9 682	-13 577
Ökning/minskning av förråd		846	-514
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		2 224	-35 549
Medel från den löpande verksamheten		46 769	-11 510
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		318	0
Förvärv av maskiner och tekniska anläggningar	6-7	-46 797	-22 468
Förvärv av byggnader	5	-3 665	-5 289
Medel från investeringsverksamheten		-50 144	-27 757
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån	12	3 374	39 268
Amortering av skuld		0	0
Medel från finansieringsverksamheten		3 374	39 268
ÅRETS KASSAFLÖDE			
Likvida medel vid årets början		1	1
Likvida medel vid årets slut		0	1
* Pensionsavsättning/förrådsnedskrivning		3 734	2 940
Avskrivningar/Nettoinvesteringar		60,1%	106,9%

Noter till resultat- och balansräkning

NOT 1. ALLMÄNT

REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunalförbundet Norrvatten tillämpar i allt väsentligt från och med verksamhetsåret 2004 redovisningsprinciper i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt god redovisningssed som det bland annat kommer till uttryck i anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Avvikelser från rekommenderade redovisningsprinciper kommenteras nedan:

1. AVVIKANDE REDOVISNINGSPRINCIPER

1.1 Resultaträkningens uppställningsform

Resultaträkningen har ej ställts upp i enlighet med lagstiftningen som i första hand inriktats på att ge en rättvisande bild av kommuners redovisning där till exempel skatteintäkter och generella statsbidrag utgör de huvudsakliga intäkterna. Norrvatten bedriver dock affärsmässig verksamhet varför en uppställningsform för resultaträkningen, som mer liknar Årsredovisningslagens, har använts i syfte att erhålla tydligare information och en mer rättvisande bild av verksamhetens ekonomiska utfall.

1.2 Redovisning av pensionsförpliktelser

Norrvatten har sedan många år valt att redovisa hela pensionsförpliktelserna som en avsättning i balansräkningen inkluderande den del som avser förpliktelser intjänade före 1998. I Lagen om kommunal redovisning har den så kallade blandmodellen lagfästs för kommuner och kommunalförbund som innebär att endast den del av pensionsförpliktelserna som intjänats efter 1998 ska redovisas som en avsättning medan förpliktelserna som avser åren före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen.

Från och med 2006 redovisas också den särskilda löneskatten som en avsättning. Periodens förändring av pensionsåtagande inklusive löneskatt bokas som en resultatpåverkande post bland personalkostnaderna.

I enlighet med god redovisningssed belastar förändringen av intjänade respektive utbetalda pensioner årets resultat som en personalkostnad.

1.3 Aktiverat arbete för egen räkning

Eget arbete för utveckling och anskaffning av anläggningstillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde för Norrvatten i framtiden aktiveras löpande med kalkylerad lönekostnad som en intäkt. Årets aktivering av eget arbete uppgår till 93 tkr (0 tkr).

2. Avskrivningsprinciper

Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningskostnad med avdrag för planmässiga avskrivningar baserade på en bedömning av tillgångarnas nyttjandeperiod. Den av Svenska kommunförbundet utgivna rekommendationen om tillgångarnas nyttjandeperiod tillämpas i huvudsak enligt nedan:

Driftbyggnader 15–30 år

Ledningar 33–50 år

Maskiner 15 år

Tekniska anläggningar 10 år

Inventarier, datorer och verktyg 5 år

Vattenmätare 8 år

En investering uppkommer om utgiften för anskaffandet överstiger 20 000 kr och nyttjandeperioden bedöms överstiga tre år. Vattenmätare har tidigare kostnadsförts löpande vid inköp. Från 2008 redovisas de som en anläggningstillgång med årliga avskrivningar enligt ovan.

Immateriella tillgångar i form av kostnader för applikationsanpassningar och egenutvecklingar redovisas som inventarier eftersom de har ett ringa värde i förhållande till övriga inventarier.

3. Förråd och insatsvaror

Förrådet har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid bestämmande av anskaffningsvärdet har först in/först ut-principen tillämpats. Förrådet upptas till sitt inventerade värde beräknat efter återanskaffningsvärdet med avdrag för bedömt verkligt värde.

4. Fordringar och skulder

Fordringar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde.

5. Leasingavtal

Samtliga leasingavtal klassificeras som operationella, löpande på maximalt tre år och redovisas som löpande kostnader.

NOT 2. RÖRELSENS INTÄKTER (tkr)

	2009	2008
Vattenavgifter	114 511	116 342
Mätaravgifter	4 686	4 619
Övriga intäkter	8 731	7 865
Aktiverat arbete för egen räkning	93	0
Summa intäkter	128 021	128 827

NOT 3. PERSONAL	2009	2008
Antal anställda 31/12		
Totalt	50	61
Varav män	38	49
Sjukfrånvaro		
Totalt	2,9%	3,4%
Varav långtidssjukskrivning	69,6%	59,4%
Sjukfrånvaro könsfördelning		
Män	0,9%	2,5%
Kvinnor	7,9%	6,3%
Sjukfrånvaro per åldersgrupp		
0–29 år färre än 11 anställda	0,0%	0,0%
30–49 år	0,7%	3,3%
50–99 år	4,4%	3,7%
Löner och andra ersättningar (tkr)		
Vd och styrelse	1 422	1 438
Övrig personal	20 133	22 184
Summa	21 555	23 622
Sociala kostnader (tkr)		
Sociala avgifter, särskild löneskatt med mera	7 643	7 738
Pensionskostnader	5 457	5 162
Övriga personalkostnader	1 231	1 611
Summa	14 331	14 511
Summa	35 886	38 133

Kommunalförbundets Vd har rätt till pension i enlighet med gällande kollektivavtal. Under förutsättning att Vd vid uppnådda 63 års ålder kvarstår i chefsbefattning, har Vd rätt att på egen begäran avgå med pension som om Vd hade arbetat fram till pensionsåldern. Avtal föreligger mellan bolaget och Vd avseende maximal uppsägningstid om 24 månader från bolagets sida och 6 månader från Vd:s sida.

NOT 4. FINANSIELLA POSTER (tkr)	2009	2008
Ränteintäkter	88	2
Räntekostnader	-10 467	-12 490
Räntenetto	10 379	12 488

NOT 5. BYGGNADER, ANLÄGGNINGAR OCH MARK (tkr)	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	910 894	866 275
Årets inköp	0	5 289
Omklassificeringar	35 604	39 634
Utrangeringar och försäljningar	0	-304
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	946 498	910 894
Ingående avskrivningar enligt plan	543 066	514 964
Årets avskrivningar enligt plan	28 916	28 406
Utrangeringar och försäljningar	0	-304
Utgående ackumulerade avskrivningar	571 982	543 066
Bokfört värde	374 516	367 828
Taxeringsvärde fastigheter	17 188	16 949

NOT 6. PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR (tkr)	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	50 534	69 859
Årets inköp	49 311	20 309
Omklassificeringar	-35 604	-39 634
Utgående bokfört värde	64 241	50 534

NOT 7. MASKINER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR (tkr)	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	15 748	13 589
Utrangeringar och försäljningar	0	0
Årets inköp	1 151	2 159
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	16 899	15 748
Ingående avskrivningar enligt plan	12 056	10 783
Utrangeringar och försäljningar	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	1 227	1 273
Utgående ackumulerade avskrivningar	13 282	12 056
Bokfört värde	3 617	3 693

NOT 8. ANDELAR I DOTTERFÖRETAG				
Namn och org nr	Säte	Röstandel %	Kapitalandel %	Antal andelar
Norrvatten AB Org nr 556527-3694	Sundbyberg	100%	100%	100

(tkr)	2009	2008
Ingående anskaffningsvärde	100	100
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	100	100
Bokfört värde	100	100

Långfristig fordran, Bostadsrätt	1 312	1 630
---	--------------	--------------

NOT 9. FÖRRÅD OCH VARULAGER (tkr)	2009	2008
Förrådsmaterial	2 070	3 058
Kemikalieförråd	873	731
Summa	2 944	3 789

NOT 10. FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL (tkr)				
	Investerat kapital	Disp. fond	Årets resultat	Summa
Belopp vid årets ingång	134 101	-2 720	5 511	136 892
Föregående års resultat		5 511	-5 511	0
Årets resultat			140	140
Belopp vid årets utgång	134 101	2 792	140	137 031

Den affärsdrivande sektorns andel av det egna kapitalet uppgår till 1 376 tkr (335 tkr) vid årets utgång.

NOT 11. LÅNGFRISTIGA SKULDER (tkr)	2009	2008
Lån hos kreditinstitut		
Utnyttjad checkräkningskredit *	32 506	8 541
Förfall om mer än 5 år	53 575	134 543
Förfall mellan 2 och 5 år	174 149	113 772
Summa	260 230	256 856

* Beviljad checkräkningskredit uppgår till 60 000 tkr (60 000 tkr)

Kortfristiga skulder (tkr)	2009	2008
Kortfristig del av långfristig skuld	14 843	8 898
Summa	14 843	8 898

NOT 12. INTERIMA SKULDER (tkr)	2009	2008
Semesterskuld	1 793	1 880
Sociala avgifter	1 221	1 410
Upplupna räntekostnader	1 334	1 737
Förutbetalda intäkter	428	392
Individuell del pensionsskuld	1 008	995
Övriga poster	2 510	1 692
Summa	8 293	8 106

NOT 13. PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING (tkr)	2009	2008
Avsättning för pensioner inklusive särskild löneskatt	52 312	48 578
Ansvarsförbindelser för pensioner	0	0
– Finansiella placeringar för pensioner	0	0
Totala förpliktelser	52 312	48 578
Återlåning i verksamheten	52 312	48 578

Pensionsåtagandet är värderat med hjälp av KPA och de antaganden de tillämpar vid beräkningar av skulden. Särskild löneskatt uppgår till 24,26 % och betalas i samband med utbetalning av pensionsmedel. Inga övriga pensionsåtaganden förutom de av KPA förvaltade pensionerna förväntas uppstå. Den individuella delen av pensionsskulden redovisas som interimsskuld och utbetalas till pensionsmedelsförvaltare under 2010. Se not 12.

Driftredovisning (tkr)

	BUDGET 2009	UTFALL 2009	DIFFERENS	UTFALL 2008
Affärsdrivande sektor				
Mätaravgifter	4 500	4 686	186	4 619
Interna intäkter	4 355	4 355	0	4 412
Externa intäkter	6 115	5 821	-294	5 423
Summa intäkter	14 970	14 862	-108	14 454
Driftskostnader	-2 083	-2 020	63	-2 015
Övriga externa kostnader	-647	-680	-33	-562
Interna kostnader (IT, ledning med mera)	-3 970	-3 971	-1	-4 778
Personalkostnader	-7 122	-6 677	445	-6 397
Avskrivningar/kapitalkostnader	-474	-474	0	-367
Summa kostnader	-14 296	-13 821	475	-14 119
Resultat	674	1 041	367	335
Taxefinansierad sektor				
Vattenavgifter	119 113	114 511	-4 602	116 342
Interna intäkter	34 624	34 624	0	4 778
Externa intäkter	2 720	3 003	283	2 443
Summa intäkter	156 457	152 138	-4 319	123 563
Driftskostnader	-33 910	-32 454	1 456	-30 891
Övriga externa kostnader	-16 808	-16 321	487	-9 548
Interna kostnader (inköp)	-35 009	-35 008	1	-4 412
Personalkostnader	-28 310	-29 209	-899	-31 736
Avskrivningar/Kapitaltjänst	-29 504	-29 669	-165	-29 313
Summa kostnader	-143 541	-142 660	881	-105 900
Ränteintäkter	5	88	83	2
Räntekostnader	-13 230	-10 467	2 763	-12 490
Summa räntenetto	-13 225	-10 379	2 846	-12 488
Resultat	-309	-901	-592	5 176
TOTALT 2009				
	BUDGET 2009	UTFALL 2009	DIFFERENS	UTFALL 2008
Vattenavgifter	119 113	114 511	-4 602	116 342
Mätaravgifter	4 500	4 686	186	4 619
Externa intäkter	8 835	8 824	-11	7 865
Summa intäkter	132 448	128 021	-4 427	128 827
Driftskostnader	-35 993	-34 474	1 519	-32 906
Övriga externa kostnader	-17 455	-17 000	455	-10 110
Personalkostnader	-35 432	-35 886	-454	-38 133
Avskrivningar	-29 978	-30 143	-165	-29 679
Summa kostnader	-118 858	-117 502	1 356	-110 829
Ränteintäkter	5	88	83	2
Räntekostnader	-13 230	-10 467	2 763	-12 490
Summa räntenetto	-13 225	-10 379	2 846	-12 488
Resultat	365	140	-225	5 511

Investeringar (tkr)

	BUDGET 2009	UTFALL 2009	ACK UTFALL	ACK BUDGET	ACK DIFF	
Produktion						
Snabbfilter Ventil, Rör, målning	750	452	452	750	298	A
Slamhantering	25 000	18 591	26 503	48 000	21 497	P
Räcken och golv fällningslokal	1 000			1 000	1 000	P
Målning fällningslokal	750	1 145	1 145	750	-395	A
Kapacitetshöjande åtgärder	500	33	33	500	467	P
Fastighet/säkerhet	1 000	165	165	1 000	835	P
Värmesystem, avfuktning med mera	3 750	5 451	5 573	5 250	-323	P
Fastighet elinstallation	500	617	617	500	-117	P
Styrsystem, uppgradering program	1 000	1 033	1 033	1 000	-33	A
Uppdatering programvara			666	3 750	3 084	P
Dokumentation	700	821	821	2 200	1 379	P
OnLine-mätning	1 000	47	47	1 000	953	P
Aktivt kol	3 000			3 000	3 000	P
Ombyggnad kontor		1 827	1 827	850	-977	A
Råvattenintag/pumpning			242	500	258	A
Kalkvattenberedning				500	500	P
Summa Produktion	38 950	30 182	39 123	70 550	31 427	
Anläggningar						
Målning reservoarer	500			500	500	P
Provtagning reservoarer	300	89	89	600	511	P
Rotsunda ombyggnad	2 000	1 012	1 200	5 200	4 000	P
Säkerhetshöjande åtgärder	1 500	1 840	1 919	3 000	1 081	P
Filter reservoarer	500	173	173	500	327	P
Anslutning reservkraft	500	255	255	500	245	P
Radiolänk	500			500	500	P
Klördoseringsutrustning	300	71	71	300	229	P
Driftövervakning	3 000	2 374	13 310	7 896	-5 414	P
Summa Anläggningar	9 100	5 814	17 016	18 996	1 980	
Distribution						
A1 Etapp 3S Silverdal-Polishögskolan	1 000			1 000	1 000	P
Vattenmodell	500			500	500	P
Löpande reinvesteringar	9 500			22 500	22 500	P
Reservvattenförsörjning	700			700	700	P
Gis-utveckling	1 000	2 211	2 211	1 000	-1 211	P
Solnavägen		208	30 033	20 000	-10 033	A
Hvl Ensta Vallentuna			566	1 000	434	A
Flödesmätare		307	307		-307	A
Norräljeledning		2 976	2 976		-2 976	P
Hvl Hammarby Apoteksskogen		4 516	4 516		-4 516	P
Hvl Diverse omläggningar		1 978	1 978		-1 978	P
Fasadrenovering HK		62	62		-62	P
Bromsten exploatering		214	214		-214	P
Skyltning vattenskyddsområde	500	623	623	500	-123	P
Summa Distribution	13 200	13 095	43 486	47 200	3 714	

	BUDGET 2009	UTFALL 2009	ACK UTFALL	ACK BUDGET	ACK DIFF	
Administration/IT med mera						
IT nätverk, servrar med mera	600	177	177	600	423	A
Nytt ekonomisystem	300	220	220	300	80	P
Summa Administration	900	397	397	900	503	
Affärsdrivande verksamhet						
Laboratorieinstrument	250			250	250	P
Loggrar	350	74	82	350	268	A
Mätarbord recycling	150			150	150	P
Ombyggnad mätarbord 3	350			350	350	P
Vattenmätare	1 000	900	893	1 000	108	A
Summa Affärsdrivande sektor	2 100	974	974	2 100	1 126	
Summa investeringar	64 250	50 462	100 996	139 746	38 750	

Medlemsandelar

Förbundsmedlem äger enligt § 13 i förbundsordningen "andel i förbundets tillgångar efter förhållandet mellan den vattenmängd som förbundet och dess företrädare levererat till förbundsmedlem, och den sammanlagda vattenmängd, som dessa levererat till förbundsmedlemmarna, allt räknat från förbundsverksamhetens början år 1929 till och med utgången av näst föregående kalenderår. Förbundsmedlem ansvarar för förbundets skulder och andra förpliktelser i samma förhållande som ovan sägs."

Kommun	Akkumulerad förbrukning	2008 andel	Förbrukning 2009	Akkumulerad förbrukning	2009 andel
Danderyd	155 477	8,56%	3 034	158 511	8,53%
Järfälla	222 329	12,24%	5 691	228 019	12,27%
Knivsta	22 367	1,23%	575	22 942	1,23%
Norrtälje	0	0,00%	0	0	0,00%
Sigtuna	114 942	6,33%	3 998	118 940	6,40%
Sollentuna	181 200	9,98%	4 898	186 097	10,01%
Solna	377 082	20,76%	6 755	383 837	20,65%
Sundbyberg	240 772	13,26%	3 323	244 095	13,13%
Täby	175 948	9,69%	4 412	180 359	9,70%
Upplands-Bro	65 472	3,60%	1 889	67 361	3,62%
Upplands Väsby	132 722	7,31%	3 273	135 995	7,32%
Vallentuna	52 966	2,92%	1 708	54 674	2,94%
Vaxholm	20 776	1,14%	683	21 460	1,15%
Österåker	54 349	2,99%	2 158	56 507	3,04%
Totalt	1 816 400	100,00%	42 397	1 858 796	100,00%

Statistik och nyckeltal

NORRVATTEN 5 ÅR I SAMMANDRAG (tkr)

	Utfall 2005	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Budget 2009	Budget diff	Föreg år diff
Vattenavgifter	103 691	105 876	106 948	116 342	114 511	119 113	-4 602	-1 831
Mätaravgifter	4 526	4 571	4 607	4 619	4 686	4 500	186	67
Övriga intäkter	3 776	3 145	3 626	7 865	8 824	8 835	-11	959
Totala intäkter	111 993	113 592	115 181	128 826	128 021	132 448	-4 427	-805
Kemikalier	3 866	4 410	4 037	4 482	4 323	4 014	-309	159
Elenergi och olja	12 764	15 790	14 370	16 930	18 823	20 332	1 509	-1 893
Övriga driftskostnader	13 662	12 611	12 553	11 494	20 328	21 640	1 312	-8 834
Löner och ersättningar	23 215	23 596	23 651	23 622	21 245	20 827	-418	2 377
Pensionskostnader	3 341	5 976	9 959	5 162	6 474	6 803	329	-1 312
Övriga personalomkostnader	8 822	9 723	11 643	9 349	8 167	7 708	-459	1 182
Övriga kostnader	6 553	8 052	7 791	10 109	8 000	8 456	456	2 109
Avskrivningar	29 614	24 944	27 024	29 679	30 143	29 979	-164	-464
Räntenetto	8 467	8 712	10 186	12 488	10 379	12 325	1 946	2 109
Totala kostnader	110 304	113 814	121 214	123 315	127 881	132 084	4 203	-4 566
Resultat	1 689	-222	-6 033	5 511	140	364	-224	-5 371
Anläggningstillgångar	383 746	396 583	425 706	423 786	443 786			
Omsättningstillgångar	12 845	20 073	37 835	50 896	40 367			
Totala tillgångar	396 591	416 656	463 541	474 682	484 154			
Eget kapital	138 973	137 977	131 944	136 892	137 031			
Avsättningar	35 062	39 024	46 101	48 578	52 312			
Långfristiga skulder	171 597	200 406	217 589	256 856	260 230			
Kortfristiga skulder	50 959	39 249	67 907	32 356	34 581			
Totala skulder	396 591	416 656	463 541	474 682	484 154			
Räntebärande lån inklusive checkräkning 31/12 (tkr)	191 966	211 473	265 162	265 754	275 073			
Nettoinvesteringar (tkr)	50 841	36 151	56 147	27 757	50 144			
Pris per m ³ , kr (Vattenavgifter)	2,95	2,95	2,95	2,70	2,70			
Årsanställda	58	59	59	61	50			
Sjukfrånvaro	5,1%	4,4%	2,6%	3,4%	2,9%			
Nettoresultat i förhållande till omsättning	1,5%	-0,2%	-5,2%	4,3%	0,1%			
Kapitalkostnader i % av totala kostnader	34,5%	29,6%	30,7%	34,2%	31,7%			
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	35,0%	33,1%	28,5%	28,8%	28,3%			
Lånefinansiering i % av anläggningar	50,0%	53,3%	62,3%	62,7%	62,0%			
Rörelsekapital	-38 114	-19 176	-30 072	18 540	5 787			
Självfinansieringsgrad	58,2%	69,0%	48,1%	106,9%	60,1%			
Ackumulerad självfinansieringsgrad 10 år		69,4%	63,6%	63,5%	76,1%			

	Utfall 2005	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009
Uppfordrad råvattenmängd km ³	47 548	47 667	45 119	46 515	45 176
Producerad mängd dricksvatten km ³	43 151	44 117	42 024	43 440	42 951
Intern förbrukning procent	9,2%	7,4%	6,9%	6,6%	4,9%
Debiterad mängd km ³	35 102	35 890	36 201	43 072	42 397
Förlust i procent av producerad mängd	18,7%	18,6%	13,9%	0,8%	1,3%
Energiuttag produktion Kwwh	16 822	17 149	16 531	17 189	16 930
Energiuttag tryckstegring Kwwh	1 285	1 272	1 192	1 258	1 227
Ökning/Minskning debiterat vatten	-0,8%	2,2%	0,9%	19,1%	-1,9%
Kemikaliekostnad/m ³ debiterat vatten (kr)	0,11	0,12	0,11	0,10	0,10
Energikostnad/m ³ debiterat vatten	0,36	0,44	0,40	0,39	0,44
Pris per m ³ , kr	2,95	2,95	2,95	2,70	2,70
Energi och kemikaliekostnad procent av pris m ³	16%	19%	17%	18%	20%
Driftsprover i verket	1 355	1 358	1 383	1 254	1 410
Egenkontrollprover i verket	102	104	104	104	104
Driftsprover på ledningsnätet	184	169	219	218	202
Kommunernas egenkontroll	642	696	677	699	749
Klagomålsprover (före och efter spolning)	152	149	120	133	131
Totalt antal prov (Laboratoriet)	3 080	3 230	3 642	3 846	3 882
Antal läckor huvudvattenledningar	7	29	26	19	19
Antal läckor inom kommunernas lokala nät	418	360	147	143	152
Varav läckor på tomtmark (servisledning)	109	42	86	61	48
Antal mätarbyten	5 697	7 915	4 845	6 421	7 978
Antal mätare	69 979	70 693	71 647	72 226	73 591
Renvattenkostnad i procent av total VA-kostnad. Genomsnitt i Stockholms län	Utfall 2005	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009
Typhus A Norrvattens andel av total kostnad %	11,5%	11,5%	11,4%	10,2%	9,6%
Typhus A Total kostnad VA-avgifter	3 854	3 839	3 880	3 960	4 230
Typhus B Norrvattens andel av total kostnad %	15,1%	15,2%	15,0%	13,5%	13,1%
Typhus B Total kostnad VA-avgifter	39 011	38 879	39 390	39 901	41 202
Typhus A = "Normalvilla" med 150 m ³ i årlig vattenförbrukning					
Typhus B = Flerbostadshus med 15 lägenheter och 2 000 m ³ i årlig vattenförbrukning					

Revisionsberättelse

REVISIONSBERÄTTELSE

Till förbundsfullmäktige i **KOMMUNALFÖRBUNDET NORRVATTEN**
Org nr 222000-0158

Vi har granskat årsredovisningen, bokföringen samt styrelsens förvaltning för räkenskapsåret 2009-01-01 – 2009-12-31.

Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att lagen om kommunal redovisning tillämpats vid upprättande av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsred. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. Vid vår revision har vi biträtt av BDO Stockholm AB som löpande granskat räkenskaperna och som däröver avgivit rapport till oss. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot förbundet eller på annat sätt har handlat i strid mot kommunallagen eller förbundsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen i allt väsentligt är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som förbundsfullmäktige uppställt.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed varför vi tillstyrker

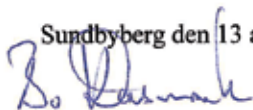
att resultaträkningen och balansräkningen fastställs

att resultatet disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen

Styrelseledamöterna har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldiga till någon försummelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet, varför vi tillstyrker

att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Sundbyberg den 13 april 2010

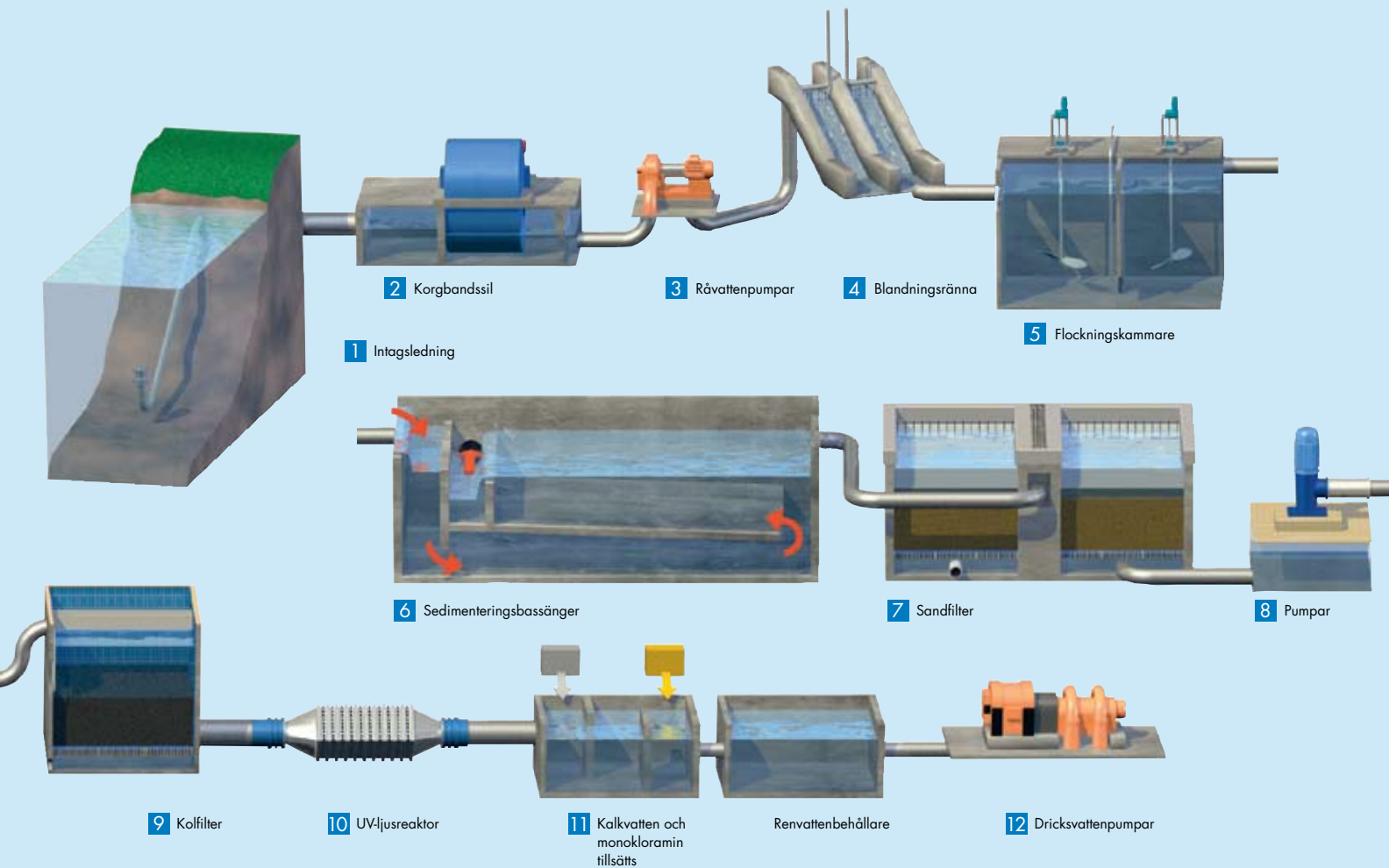
Bo Klasmark

Rigmor Hollsten

Thomas Bystedt

Så här går det till när vatten från Mälaren blir dricksvatten

1. Sjövattnet tas in från Görvälnfjärden i Mälaren från två alternativa djup: 22 meter eller 4 meter.
2. Vattnet silas från fisk, alger med mera i en stor mikrosil.
3. Vattnet rinner vidare till en pumpstation. Pumparna ser till att rätt mängd vatten pumpas vidare till reningsprocessen.
4. Vattnet leds in i verket till en blandningsränna. Aluminiumsulfat tillsätts.
5. Vattnet rinner vidare till flockningskammare. Där bildar aluminiumsulfatet flockar. Flockarna binder till sig humusämnen (nedbrutna växtdelar), lerpartiklar, mikroorganismer med mera. Lite natriumsilikat tillsätts, vilket gör flockarna större.
6. Flockarna sjunker till botten, sedimenterar, i sedimenteringsbassänger.
7. Efter sedimentering leds vattnet vidare till sandfilter. Där filtreras vattnet genom 1,5 meter tjocka sandbäddar. Sandfiltren avlägsnar de sista resterna av flock.
8. Efter sandfiltren är vattnet klart och färglöst men kan fortfarande ha viss lukt och smak. För att höja kvaliteten ytterligare pumpas vattnet till kolfilter.
9. Filtrering genom 2,5 meter tjocka bäddar av aktivt granulerat kol tar bort lukt och smak.
10. Efter kolfiltrering rinner vattnet med självfall till UV-reaktorer. Där desinficeras vattnet med hjälp av ultraviolett ljus.
11. Slutligen pH-justeras vattnet med kalkvatten så att det blir svagt basiskt. Det minskar risken för rostangrepp i ledningsnätet. Dessutom tillsätts en mycket låg dos monokloramin, en mild form av klor, för att förhindra bakterietillväxt i ledningsnätet.
12. Det färdiga dricksvattnet leds till en reservoar. Därifrån pumpas det ut till ledningsnätet och hem till din kran.

Besöksadress: Skogsbacken 6, Sundbyberg
Postadress: Box 2093, 169 02 Solna
Telefon: 08-627 37 00 • Telefax: 08-627 53 30
www.norrvatten.se • info@norrvatten.se